

ЗВІТ **про огляд витрат державного бюджету**

у сфері культури в частині реалізації Українським культурним фондом проектів у сферах культури та мистецтв.

головного розпорядника коштів державного бюджету Міністерства культури та стратегічних комунікацій України (далі – МКСК).

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету: удосконалення механізму підтримки Українським культурним фондом проектів у сферах культури та мистецтв. Підвищення ефективності управління Українським культурним фондом бюджетними коштами.

I. Опис поточної ситуації у сфері

Нормативно-правові засади діяльності Українського культурного фонду

Український культурний фонд (далі – Фонд) створений у 2017 році відповідно до Закону України «Про Український культурний фонд» (далі – Закон). Метою створення Фонду є сприяння розвитку культури та мистецтв України, забезпечення сприятливих умов для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості і суспільства, широкого доступу громадян до національного культурного надбання, підтримки культурного розмаїття та інтеграції української культури у світовий культурний простір.

Фонд очолює Голова, який здійснює свою діяльність на громадських засадах.

Органами управління Фонду є Наглядова рада Фонду та Дирекція Фонду.

Дирекція Фонду є постійно діючим виконавчим і розпорядчим органом Фонду, який здійснює управління поточною діяльністю Фонду відповідно до Регламенту Дирекції Фонду. Дирекція Фонду складається з членів Дирекції Фонду. Виконавчий директор Фонду входить до складу Дирекції Фонду за посадою.

Наглядова рада Фонду здійснює контроль за діяльністю Фонду відповідно до Регламенту Наглядової ради Фонду. Члени Наглядової ради Фонду здійснюють свої повноваження на громадських засадах.

Відповідно до частини третьої статті 8 Закону контракт з обраним Виконавчим директором Фонду укладається в установленому порядку центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, строком на три роки. Відповідно до частини четвертої статті 6 Закону строк повноважень члена Наглядової ради Фонду становить три роки.

Слід зазначити, що ефективність використання бюджетних коштів Фондом пов'язана, зокрема, з ефективністю роботи органів управління Фондом. Надто

короткий термін повноважень органів управління Фондом, а також нечітке розмежування на рівні нормативно-правових актів їх повноважень, може вносити дисбаланс в операційну діяльність установи та впливати на узгодженість та організованість процесів, пов'язаних з конкурсним відбором проектів та забезпеченням належної діяльності Фонду.

Для порівняння варто зазначити, що відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про культуру» керівники державних та комунальних закладів культури призначаються на посаду шляхом укладення з ними контракту строком на п'ять років за результатами конкурсу.

До повноважень Наглядової ради Фонду, зокрема, належить схвалення рішення експертних рад Фонду, погоджених Дирекцією Фонду, щодо підтримки Фондом реалізації проектів, вартість яких перевищує 150 мінімальних заробітних плат, встановлених Законом України про Державний бюджет України на 1 січня відповідного року.

Також Наглядовою радою Фонду за погодженням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, щороку затверджуються пріоритетні напрями діяльності Фонду, які визначаються на основі стратегічних цілей, актуальних культурних потреб та завдань державної політики у сфері культури, та по суті кореспондуються з основними завданнями та напрямками використання бюджетних коштів, визначеними паспортом бюджетної програми.

Фонд здійснює свою діяльність відповідно до Закону. Спрямування і координація діяльності Фонду здійснюється МКСК як уповноваженим органом управління та, водночас, головним розпорядником бюджетних коштів. МКСК не лише здійснює управління державним майном, а й щорічно розподіляє та доводить Фонду обсяги бюджетних асигнувань для здійснення основних функцій та завдань, визначених Законом.

Для здійснення діяльності Фонду встановлюються видатки за бюджетною програмою КПКВК 3801140 «Забезпечення функціонування Українського культурного фонду, у тому числі здійснення Фондом заходів з підтримки проектів» (далі – КПКВК 3801140). Підставами для виконання бюджетної програми є:

- Бюджетний кодекс України;
- Податковий кодекс України;
- Закон України «Про культуру»;
- Закон України «Про Український культурний фонд»;
- Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 228;
- Умови оплати праці працівників Українського культурного фонду та Українського інституту книги, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 881;
- Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів,

затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 414;

– Перелік надавачів бюджетних грантів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2021 р. № 867;

– Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р;

– План заходів з реалізації Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2021 р. № 1171-р;

– Державна цільова національно-культурна програма «Єдність у розмаїтті» на період до 2034 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2023 р. № 850-р;

– Державна цільова національно-культурна програма забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 р. № 243-р;

– Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2002 р. № 1098, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 січня 2003 р. за № 47/7368;

– Загальні вимоги до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 2010 р. № 1536, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2010 р. за № 1353/18648;

– Інструкція з підготовки бюджетних запитів, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 21 грудня 2022 р. № 450, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 лютого 2023 р. за № 322/39378;

– Методичні рекомендації щодо формування бюджетних програм головними розпорядниками коштів державного бюджету, затверджені наказом Міністерства фінансів України 25 серпня 2023 р. № 465.

Метою діяльності Фонду є сприяння розвитку культури та мистецтв України, що досягається через підтримку проектів суб'єктів господарювання (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) та фізичних осіб. Підтримка проектів здійснюється Фондом на конкурсних засадах. При цьому, такі проекти не можуть мати на меті отримання прибутку (крім проектів, пов'язаних з кіновиробництвом), а тому законодавство про державну допомогу суб'єктам господарювання на такі заходи не розповсюджується. Тобто діяльність Фонду не спотворює економічну конкуренцію, а навпаки сприяє підтримці розвитку культури та мистецтв шляхом забезпечення зростання конкурентного потенціалу.

Фонд здійснює відбір та моніторинг реалізації проектів відповідно до розробленого та затвердженого Дирекцією Фонду Порядку проведення Українським культурним фондом конкурсного відбору проектів, реалізація яких

здійснюватиметься за підтримки Українського культурного фонду, та моніторингу їх реалізації, затвердженого рішенням Дирекції Фонду від 13 вересня 2023 р. № 31-3, погодженого рішенням Наглядової ради Фонду від 21 вересня 2023 р. № 18 (далі - Порядок проведення конкурсного відбору проектів).

Фонд здійснює підтримку проектів у таких секторах культури та мистецтв:
візуальне мистецтво;
аудіальне мистецтво;
аудіовізуальне мистецтво;
перформативне та сценічне мистецтво;
культурна спадщина;
літературна справа;
культурні та креативні індустрії (кроссекторальні проекти).

Згідно Закону основними завданнями Фонду є:

надання інституційної підтримки; підтримка та розвиток проектів у сферах культури та мистецтв, креативних індустрій, культурно-пізнавального (внутрішнього) туризму та національного музичного продукту;

сприяння реалізації державної політики у сферах культури та мистецтв, розвитку сучасних напрямів культурної і мистецької діяльності, виробленню конкурентоспроможного на світовому ринку вітчизняного (національного) культурного продукту;

експертний відбір, фінансування та моніторинг виконання проектів, реалізація яких забезпечується за підтримки Фонду;

співпраця з українськими та іноземними фізичними і юридичними особами приватної та державної форми власності;

створення сприятливих умов для реалізації проектів, у тому числі шляхом здійснення контролю за процесом їх реалізації в порядку, встановленому законодавством;

стимулювання розроблення інноваційних проектів;

підтримка реалізації міжнародних проектів;

сприяння культурному розвитку громад та підтримка аудіовізуальних медіа громад;

сприяння збереженню, актуалізації і популяризації національного культурного надбання;

підтримка мистецьких дебютів, стимулювання творчої праці діячів культури і мистецтва, зокрема молодих митців;

популяризація української культури та мистецтв, формування позитивного іміджу України у світі;

підтримка культурних проектів української діаспори;

задоволення культурних потреб громадян України, які проживають за кордоном;

підтримка культурних та інформаційних програм міжнародного співробітництва.

Водночас, паспортом бюджетної програми КПКВК 3801140, в рамках якої фінансується Фонд, основними завданнями Фонду, на виконання яких спрямовуються бюджетні кошти, визначено наступні:

1. Сприяння реалізації державної політики у сферах культури та мистецтв, розвитку сучасних напрямів культурної та мистецької діяльності, виробленню конкурентоспроможного на світовому ринку вітчизняного (національного) культурного продукту.

2. Експертний відбір проектів, реалізація яких забезпечується за підтримки Фонду.

3. Удосконалення проектно-цільового механізму фінансування системи надання культурних послуг (стимулювання, залучення різних джерел фінансування різних рівнів для реалізації культурних проектів; збільшення підтримки недержавного сектору культури через грантові програми).

Варто зазначити, що відповідно до пункту 5-1 Порядку використання коштів передбачених у державному бюджеті для здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 414, Фонд може здійснювати фінансування проекту частинами (траншами) у розмірах та у строки, визначені у договорі про надання гранту, але не більше дванадцяти місяців протягом поточного та наступного бюджетного періоду. Водночас сталою практикою європейських держав, як на національному, так і загальноєвропейському рівні, є підтримка довгострокових грантових проектів (терміном 2-3 роки), що мають декілька етапів та передбачають послідовне виконання кожного етапу.

Серед проектів які підпадають під довготривалі гранти можна виокремити:

1. проекти спрямовані на збільшення питомої частки креативних індустрій в економіці країн, які передбачають послідовність таких етапів:

- розробка стартапів та примірних бізнес-планів на основі досліджень, вивчення зарубіжного досвіду, законодавства, попиту на дані продукти чи послуги;

- апробація створених бізнес-практик на фокус-групах та потенційних стейкхолдерах (проведення майстер-класів, акселераторів, хакатонів тощо);

- доопрацювання пакетів, розробка практичної документації, бізнеспланів, готових пакетних рішень;

- впровадження та супровід пілотних проектів;

2. освітні та освітньо-практичні проекти, які направлені на розробку курсів та методичних документів, практичних рекомендацій для галузей та спеціальностей, які є новими чи дефіцитними в сфері культури та креативних індустрій (це передусім технічні спеціальності для кіно, реставратори культурної спадщини, розробники ІТ продуктів для сфери тощо), які теж передбачають ряд послідовних етапів, таких як розробка базових документів, апробацію та впровадження;

3. розробка освітніх практик для митців, сталих резиденцій, проектів, які передбачають поетапну реалізацію у різних регіонах країни;

4. проекти, спрямовані на розвиток медіа-сфери, медіаграмотності, проектів спрямованих на боротьбу з різними проявами дискримінації та сегрегації.

Для України такі проекти можуть бути важливими на етапі післявоєнної відбудови, як зруйнованої культурної спадщини, так і для розвитку креативних індустрій.

Діяльність Фонду із залучення позабюджетних коштів для підтримки проектів

Фонд веде активну роботу щодо залучення позабюджетних коштів для підвищення ефективності своєї діяльності. Так, у 2023–2024 роках завдяки співпраці з Міністерством культури Великого Герцогства Люксембург та Посольства Королівства Нідерландів в Україні збільшено обсяг фінансування програми «Стипендії» та підтримано митців, що були змушені припинити свою культурно-мистецьку діяльність внаслідок російської агресії.

У 2023 році за програмою «Відновлення культурно-мистецької діяльності» ЛОТу 2 «Стипендія на відновлення культурно-мистецької діяльності» завдяки налагодженому партнерству з Міністерством культури Великого Герцогства Люксембург було профінансовано 11 проектів на суму 1 296,6 тис. гривень.

У 2024 році за програмою «Стипендія» ЛОТу 1 «Стипендія для відновлення культурно-мистецької діяльності» за рахунок коштів, виділених:

- Міністерством культури Великого Герцогства Люксембург було профінансовано 9 проектів на суму 1 518,2 тис. грн;

- Посольством Королівства Нідерландів в Україні було профінансовано 2 проекти на суму 220,00 тис. грн.

У 2024 року було підготовлено грантовий проект «CultSpace», який подано на конкурс проектів міжнародної співпраці від програми Європейської Комісії «Креативна Європа». Також Фонд виступив учасником консорціумів у проектах «TUNE-IN: Mental Health Initiatives for the European Music Industry» та «MArteLive Scale-Up: European multidisciplinary contest and residencies for emerging artists». Крім того, розроблено та презентовано проект створення культурного хабу при Фонді, поданий на конкурс фонду EVZ «єМістечко». На сьогодні ведеться розробка спільної програми міжнародного співробітництва з ERSTE Foundation.

З метою продовження роботи із залучення позабюджетних коштів для реалізації грантових програм Фонд, за участі членів Наглядової ради Фонду, розробив Концепцію розширення партнерств із міжнародними донорами та інституціями задля розвитку та збереження інституційної спроможності в умовах воєнного стану. 25 вересня 2024 року проведено онлайн-обговорення Концепції розширення партнерств зі стейкхолдерами за участі Представництва ЄС в Україні, Міжнародного фонду «Відродження», Британської ради в Україні, IREX, USAID (UNITY) та інших організацій. Концепт представленого партнерства полягає, зокрема, у формуванні портфоліо партнерських програм Фонду на 2025 рік на умовах співфінансування.

У грудні 2024 року був підписаний Меморандум про співпрацю та партнерство між Українським Культурним Фондом та Благодійною організацією «Благодійний фонд «МХП-Громаді» (далі – Меморандум). Згідно Меморандуму на початку 2025 року в межах програми «Культура.Регіони» був створений та впроваджений спільний ЛОТ 3 «Культура у фокусі громад». Загальний бюджет ЛОТу – 10 000,0 тис. грн, 5 000,0 тис. грн із вказаної суми було надано Благодійною організацією «Благодійний фонд «МХП-Громаді». За умовами ЛОТу кожен з проектів повинен мати частку співфінансування не менше 10% від загальної суми бюджету проекту.

Формування та діяльність експертних рад Фонду

Статтею 10 Закону визначено склад та порядок формування експертних рад Фонду, що формуються з фахівців кожного з секторів культури та мистецтв. Крім того, під час конкурсу з добору експертів до експертних рад Фонду серед обов'язкових вимог до кандидата є підтвердження наявності досвіду бюджетування проектів не менше трьох років.

Експерту експертної ради Фонду, що уповноважений провадити діяльність, пов'язану з проведенням конкурсного відбору проектів, здійснюється виплата за оцінювання однієї заявки та додатків до неї відповідно до Методики визначення розміру сум виплат експертам експертних рад Українського культурного фонду, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 949 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2020 р. № 1051) за переліченими нижче видами робіт:

- розгляд заявки та додатків;
- проведення аналізу проекту на відповідність встановленим критеріям;
- проведення аналізу поданих матеріалів на відповідність промоції та креативного потенціалу проекту;
- проведення аналізу обґрунтування економічних розрахунків проекту;
- підготовка узагальненого висновку за результатами оцінювання проекту.

Розмір виплат за розгляд однієї проектної заявки та доданих до неї матеріалів розраховується у відсотках від суми мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року.

Виконуючи місію, декларовану в Стратегії Українського культурного фонду на період 2024–2027 років, затвердженої рішенням Наглядової ради Фонду від 03 листопада 2023 р. № 28, одним із пріоритетних напрямів діяльності є спроможність Фонду підсилувати екосистему культури, зокрема підвищувати якість експертизи оцінювачів та творців українського культурного продукту.

У рамках підготовки до наступного грантового сезону 2025 року були суттєво підвищені вимоги до якості експертного оцінювання та розроблені нові методичні рекомендації. Зокрема, Фонд організовує:

- навчальні вебінари перед початком оцінювання кожної конкурсної програми грантового сезону та підсумкові зустрічі експертних рад після завершення оцінювання;

– забезпечення методичними матеріалами у вигляді Методики експертного оцінювання, Інструкції для заявників до кожної конкурсної програми, Методичних рекомендацій для експертів експертних рад Фонду, Методичних рекомендацій «Основні помилки, які допускаються заявниками та грантоотримувачами під час підготовки документації для участі в конкурсах Українського культурного фонду»;

– навчальний курс «Організація та експертиза культурно-мистецьких проєктів»;

– опитування експертів та проведення глибинних інтерв'ю для дослідження рівня співпраці експертів з Фондом, з'ясування проблем, які виникли під час оцінювання заявок грантового сезону, та можливостей якісного покращення процесу оцінювання.

Також задля забезпечення прозорості та ефективної системи формування складу експертних рад важливим є визначення персонального рейтингу для кожного з експертів. Відповідно до рішення Дирекції Фонду від 31 травня 2024 р. № 19-1 було затверджено критерії для визначення персонального рейтингу експерта за підсумками грантового сезону.

Критерії покликані оцінити ефективність роботи експерта, зворотній зв'язок, залученість в процесах оцінювання, рівень опанування експертом методичної бази та інструментів, необхідних для здійснення експертного оцінювання культурно-мистецьких проєктів Фонду з метою забезпечення належного рівня якості експертизи аплікаційних пакетів.

Перелік містить 31 критерій, що об'єднані в п'ять розділів:

- добросовісність;
- методика експертного оцінювання;
- фінальний коментар;
- терміни експертного оцінювання;
- комунікація.

У випадках якщо у двох і більше розділах з п'яти відзначено вагомні та систематичні порушення вимог Фонду, Комісія з добору та організації роботи експертів експертних рад Фонду не рекомендує продовження співпраці з експертом у майбутньому грантовому сезоні.

Так, за результатами проведення оцінки ефективності роботи експертів із загальної кількості в 226 експертів, що проводили оцінку культурно-мистецьких проєктів у 2024 році, четверта частина (25%) експертів у повній мірі виконали всі вимоги Фонду, 137 експертів (61%) - частково виконали вимоги Фонду (зафіксовані незначні поодинокі випадки невідповідності деяким критеріям), і щодо 33 експертів, що становить 14% від загальної кількості, було відзначено вагомні та систематичні порушення вимог Фонду, тому договори з цими експертами не були продовжені.

За результатами експертного оцінювання аплікаційних пакетів по проєктах та проведених переговорних процедур у 61,6 % кошторисів проєктів було зменшено заплановані витрати, що дало змогу здійснити економію бюджетних коштів, підтримати більшу кількість культурно-мистецьких проєктів і, як наслідок, забезпечити ефективне та раціональне використання коштів.

З метою забезпечення проведення Фондом неупередженого та об'єктивного конкурсного відбору культурно-мистецьких проектів, Фонд приділяє особливу увагу врегулюванню конфліктів інтересів, що регламентується Порядком повідомлення про конфлікт інтересів, що виник під час проведення конкурсного відбору та фінансування проектів Українським культурним фондом, затвердженим рішенням Наглядової ради Фонду від 21 вересня 2023 р. № 17 (далі – Порядок).

Так, під час експертного оцінювання у 2022 році було зафіксовано та врегульовано 61 випадок існування потенційного конфлікту інтересів, у 2023 році — 51 випадок, у 2024 році — 90 випадків. Відповідно до пункту 3.3.1.1. Порядку, якщо суб'єктом конфлікту інтересів є експерт експертної ради Фонду, в якого наявний потенційний конфлікт інтересів, Виконавчий директор Фонду приймає рішення про відсторонення експерта від обговорення, розгляду та оцінювання конкретного проекту, щодо якого експертом було направлено повідомлення про конфлікт інтересів. Окрім цього, у разі виникнення реального конфлікту інтересів, Виконавчий директор Фонду приймає рішення про відсторонення експерта від обговорення, розгляду та оцінювання всіх проектів відповідної конкурсної програми, щодо якої виник конфлікт інтересів (пункт 3.3.1.2. Порядку). Так, у 2022 році Фондом було зафіксовано та врегульовано 4 випадки існування реального конфлікту інтересів у експертів, у 2023 році — 20 випадків, у 2024 році — 38 випадків.

Вплив проектів, підтриманих Фондом, на стан сфери культури в умовах сьогодення

Діяльність Фонду у напрямку підтримки проектів за останні роки суттєво змінила українську креативну економіку. Зокрема, культурний ринок поповнився новими гравцями з конкурентноздатними ідеями не лише в Україні, а й за її межами. Так, упродовж 2018–2024 років до Фонду надійшло 573 заявки на реалізацію проектів міжнародної співпраці, з яких 105 було підтримано. Результатом такої співпраці є посилення зв'язків з міжнародним культурним середовищем, створення позитивного іміджу України та просування української культури у світовий культурний простір. Партнерами у проектах міжнародної співпраці стала 21 країна (лідерами серед країн-партнерів є Німеччина, Велика Британія та Польща). Зокрема, у 2021 році в межах програми «Культура для змін» було запроваджено два ЛОТи: ЛОТ 1 «Українсько-німецька співпраця» – підтримано 16 проектів на загальну суму 9 108,9 тис. грн.; ЛОТ 2 «Українсько-британська співпраця» – підтримано 12 проектів на загальну суму 7 763,8 тис. гривень.

Серед проектів міжнародної співпраці, підтриманих у 2023 році можна виділити наступні:

1. «Презентація Української програми Бієнале цифрового та медіа мистецтва в Іспанії» (2023 р., програма «Відновлення культурно-мистецької діяльності»). Проект досягнув запланованих результатів: організовано

презентацію 20 експонатів від 27 українських митців. Виставка тривала 7 днів на 4 локаціях бієнале Мадатак в Мадриді. Понад 30 000 українців дізнались про представлення української культури в Іспанії в соціальних мережах. Понад 7000 осіб відвідало події в Мадриді та Валенсії.

2. «Триєнале сучасного мистецтва УКРАЇНСЬКИЙ ЗРІЗ» (2023 р., програма «Гранд подія»). Проект досягнув запланованих результатів: представлено 17 мистецьких проектів, авторами яких є 28 сучасних українських художників. Проведено 10 тематичних дискусій: 4 — у Любліні, 6 — у Львові за участю спікерів України, Угорщини, Великобританії, Польщі, США, Боснії та Герцеговини, Франції; ці події були доступні для відвідування в межах Конгресу у Львові, а також у Любліні, водночас – і онлайн українською, а також англійською мовами (загальне охоплення на момент подачі звіту – понад 5 тис. переглядів, пряма цільова аудиторія — 64 тис. осіб).

За результатами грантового сезону 2024 року було підписано наступні договори про надання гранту на реалізацію міжнародних проектів:

1. «Говори тілом» (2024 р., програма «Відновлення культурно-мистецької діяльності»). Проект досягнув запланованих результатів: проведено 18 презентацій у містах Таллін, Рига, Софія, Прага, Люблін і Лондон. Результатом реалізації проекту стало представлення України на закордонних та вітчизняних майданчиках для представлення українського сучасного танцю; створено бази актуальних вистав українського сучасного танцю; проведено 24 освітні заходи за участі іноземних та українських хореографів. Загалом пряма цільова аудиторія складає 423 233 особи.

2. «Український театральний костюм ХХ-ХХІ. Ідентичність, контекст, ландшафт» (2024 р., програма «Відновлення культурно-мистецької діяльності»). Презентації проведено у містах Люблін (Польща), Тбілісі (Грузія). Проект об'єднав партнерів з України та Польщі, також залучив до співпраці митців, науковців-дослідників мистецтва сценічного дизайну й костюму, музейників і критиків з метою повноцінного відновлення діяльності Галереї Сценографії. Результатом реалізації проекту стало представлення України на міжнародних майданчиках з метою налагодження довгострокової співпраці; створення і викладення у вільному доступі віртуальної версії каталогу, який демонструє різноманіття та розвиток театального костюма в Україні впродовж 100 років; промоція і популяризація українського мистецтва театального костюму, сценічного дизайну та українського візуального мистецтва і культури в цілому.

3. «Перформативна лабораторія «Lab For Ukraine»» (2024 р., програма «Відновлення культурно-мистецької діяльності»). Проект досягнув запланованих результатів: проведено дві лабораторні сесії: одна з 7 воркшопами у Львові та одна з 10 воркшопами у Купіо, Фінляндія. Створено перформанс (проведено 60 репетицій). Проведено лабораторну сесію у Купіо, Фінляндія. Присутність українських мисткинь відображена в програмі ANTI Festival та соціальних мережах фестивалю. Інформацію щодо проекту поширено у 10 ЗМІ. Загалом пряма цільова аудиторія складає 201 особу.

4. «Гра в правду - вистава, що змінить світ» (програма «Культура без бар'єрів»). Презентації проведено у містах Бухарест (Румунія), Кошице

(Словаччина). Результатом реалізації проекту стала популяризація українського театру за кордоном; розширення міжнародних зв'язків і отримання професійного досвіду міжнародної театральної сцени людьми з інвалідністю.

Основними результатами, які досягли грантоотримувачі при реалізації міжнародних проектів у 2024 році, є популяризація українського мистецтва і митців для закордонних глядачів — споживачів і професіоналів культурної сфери, посилення міжнародних зв'язків, налагодження довгострокової співпраці, обмін досвідом, навчальними практиками, створення нових культурно-мистецьких продуктів. Водночас реалізація міжнародних проектів за підтримки Фонду в умовах воєнного стану ускладнена через обмеження переведення коштів за кордон, встановлені Постановою Національного банку України від 24 лютого 2022 р. № 18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» (із змінами).

Серед успішних проектів грантового сезону 2024 року можна виокремити наступні:

1. «Українізейшн: (за)боронити мову» (програма «Стипендії»). За результатом реалізації проекту створено 10 серій аудіоподкасту хронометражем до 5 хвилин кожний, де стипендіат розповідає широкій аудиторії інформацію про репресії проти української мови. Подкаст має понад 15300 прослуховувань (пряма цільова аудиторія).

2. «Культурна спадщина Сатанова. 3D-loading» (програма «Культурна спадщина»). За результатом реалізації проекту оцифровано пам'ятки архітектури Сатанова (Хмельницька область) з елементами доповненої реальності, створено інтерактивну мапу та популяризовано за допомогою медіаконтенту. Пряма цільова аудиторія проекту складає 86 846 осіб.

3. «Стріткод: маркування вулиць, названих на честь Героїв та жертв російсько-української війни» (програма «Відновлення культурно-мистецької діяльності»). За результатом реалізації проекту проведено банерну виставку, розміщено стріткоди (таблички) на вулицях міст проекту задля підвищення рівня знань населення України щодо сучасних Героїв та жертв російсько-української війни. Пряма цільова аудиторія проекту складає 5000 осіб.

4. «Ночі історії: інтелігенція в боротьбі за Україну в ХХ столітті» (програма «Відновлення культурно-мистецької діяльності»). Результати проекту – проведені три програми вечірніх театралізованих екскурсій про історію України в ХХ столітті з акцентом на трьох періодах російсько-українського протистояння: Українській революції 1917-1921 років, темі Розстріляного відродження 1930х та українських шістдесятниках. Це програми «Ніч у Софії. Українська революція» у Національному заповіднику «Софія Київська», «Ніч у Музеї. Розстріляне Відродження» у Національному музеї історії України та «Ніч у Червоному. Шістдесятники» у Головному корпусі КНУ імені Тараса Шевченка. Пряма цільова аудиторія проекту - 3231 особа.

За підтримки Фонду було реалізовано низку проектів, результатом яких стало створення художніх творів (вистав, опер тощо).

Наприклад, у межах одного з підтриманих у 2024 році проектів була написана опера. За підсумками реалізації проекту її створено та презентовано, а

прем'єра на театральній сцені була запланована на початок 2025 року. Однак на момент підготовки звіту про огляд витрат прем'єра ще не відбулася.

Таким чином, хоча проєкт було підтримано, цільова аудиторія (глядачі) ознайомила з твором лише під час його презентації.

Специфіка таких проєктів полягає в тому, що їхні результати можуть стати доступними широкій аудиторії лише через певний час після завершення реалізації. Враховуючи це, Фонд має продовжувати моніторинг подальшої долі таких творів, що є надзвичайно важливим.

Щодо прямого впливу на економіку слід зазначити про вагомий внесок у збільшення обсягів культурно-мистецького продукту, зростання зайнятості осіб у сфері культури тощо. Так, за 6 років на підтримку культурно-мистецьких проєктів було спрямовано 1 769 679,0 тис. грн, що вплинуло на збільшення податкових надходжень (податку на додану вартість, податку на прибуток тощо). За даними 2024 року, середня кількість членів команд у реалізованих проєктах становила 6 осіб, що дозволяє говорити про внесок Фонду у сприяння зайнятості та матеріальному благополуччю представників культурного сектору, а також членів їх сімей (за даними Інституту демографії та соціальних досліджень середній розмір домогосподарств в Україні складає 2,58 осіб).

Аналіз аплікаційних пакетів 2024 року показав, що понад 70% реалізованих проєктів залучили соціально вразливі категорії населення (осіб з інвалідністю, ветеранів АТО, внутрішньо переміщених осіб, дітей з малозабезпечених сімей, сиріт тощо) як учасників або аудиторію. Участь у проєктах цих категорій громадян забезпечила не лише їх інтеграцію в суспільство шляхом зайнятості у проєктах, а й надала можливість застосувати свої професійні знання та навички на користь розвитку української державності.

Діяльність Фонду має більш широкий вплив на суспільство через створення нових сенсів, поширення нових ідей, знань, концепцій та навичок, що сприяє створенню конкурентоздатного національного культурного продукту, розвитку інновацій, технологічному прогресу, й відповідно зростанню культурного рівня та підвищення якості життя населення України.

Від початку повномасштабного вторгнення Фонд активно проводить аналітичну роботу. У фокусі досліджень Фонду — стан сфери культури України в умовах війни. Упродовж 2022–2024 років Фонд провів 30 аналітичних досліджень, присвячених аналізу та покращенню роботи Фонду, зокрема щодо вдосконалення грантових програм, поліпшення роботи експертів, ефективного використання коштів державного бюджету тощо. Послідовна аналітична робота Фонду дозволяє відстежувати актуальний стан справ у сфері культури та своєчасно адаптовувати діяльність Фонду, заявників, грантоотримувачів, стипендіатів до нових викликів.

Так, у 2022–2024 роках було проведено 4 хвили дослідження «Стратегії адаптації культури та креативних індустрій до умов війни», в ході якого отримано 2 576 відповідей. У 2022–2023 роках було реалізоване дослідження «Культурні практики молоді України» з вибірковою сукупністю 604 респонденти у віці 18-35 років. У вересні 2023 року було здійснене дослідження «Потреби української культурної сфери», яке охопило

844 респонденти — фахівці у сфері культури. З результатами досліджень можна ознайомитися на офіційному сайті Фонду (<https://ucf.in.ua/docs/186>).

Важливою вимогою до проектів, які підтримує Фонд, є досягнення ними сталості, тому кожен із грантоотримувачів на етапі звітування детально описує наступні кроки діяльності та подальші заходи. Вже зараз можна засвідчити, що низка проектів, реалізованих за підтримки Фонду, досягли сталості та є прикладом довготривалого успішного культурного продукту.

Яскравим прикладом є Одеський міжнародний кінофестиваль — один із найбільших глядацьких кінофестивалів Східної Європи, який отримував підтримку від Фонду у 2019 році (реалізація промокампанії), у 2021 році (церемонія відкриття та закриття), та у 2024 році (підготовка та інформаційний супровід фестивалю).

У 2018 році Фонд підтримав проект препродакшену та розробки сценарію художнього фільму «Памфір», який, подолавши труднощі обмежень пандемійного періоду та війни, у 2023 році був представлений широкій публіці.

Ще одним сталим масштабним проектом, який отримував підтримку від Фонду, є Міжнародний кінофестиваль для дітей та підлітків «Чілдрен Кінофест». Він вперше отримав фінансування від Фонду у 2019 році, згодом реалізовувався без залучення коштів Фонду. У 2023 і 2024 роках в межах програми «Відновлення культурно-мистецької діяльності» фестиваль знову отримав підтримку від Фонду.

Також у 2019 році Фонд підтримав створення освітнього мобільного додатку Vanduga App, який нині завантажило понад 220 тисяч користувачів, значна частина з яких іноземці. Кількість користувачів освітнього мобільного додатку продовжує зростати.

Подальша доля проектів, що отримали підтримку Фонду, регулярно висвітлюється на медійних ресурсах установи. Водночас основна діяльність Фонду не передбачає здійснення систематичного моніторингу подальшої долі культурних продуктів після періоду звітування. Відповідно, довготерміновий огляд підтриманих проектів здійснюється вибірково. Для більш детального аналізу подальшої долі культурних продуктів, створених за підтримки Фонду, необхідно розробити ефективний механізм спеціального дослідження, який забезпечить глибше розуміння їхнього подальшого розвитку та впливу.

Варто також зазначити, що цикл життя того чи іншого проекту залежить від культурного продукту, який в результаті створюється. Так, цифрові продукти, як правило, мають довготривалий вплив на сферу культури за рахунок доступності для споживачів, тоді як масштабні події (фестивалі, концерти тощо) реалізуються у короткий термін, але охоплюють велику кількість як творців, так і споживачів культурно-мистецького продукту. Водночас багато проектів Фонду є кроссекторальними, реалізація яких передбачає створення кількох продуктів в межах одного проекту.

Створені культурні продукти активно використовуються у діяльності державних і комунальних закладів культури. Наприклад, у 2024 році було підтримано 31 проект від організацій державного сектору. Серед них:

– «Збереження національної культурної спадщини: створення віртуальної галереї Харківської опери як інструмент промоції українського оперно-балетного мистецтва». Заявник – Державне підприємство «Харківський національний академічний театр опери та балету імені М.В. Лисенка» (далі – ХНАТОБ). Проект направлений на просування та збереження національної культури України. Він покликаний порятувати унікальну архівну колекцію ХНАТОБ від ризиків, пов'язаних з війною, адже Слобожанщина постійно обстрілюється ворогом. У межах проекту національної співпраці, реалізованого разом із музейниками Києва та Харкова, було здійснено каталогізацію найцінніших експонатів, кваліфіковану атрибуцію архівних матеріалів (близько 6 тисяч об'єктів) та їх диджиталізацію, що убезпечило і сам театр, і мистецьку спільноту від втрати інформації щодо розвитку української музично-театральної культури. Створення цифрового архіву і сайту віртуальної галереї історії ХНАТОБ з акцентом на її українську та європейську складову стимулює наукову думку, дає імпульс до проведення досліджень, в тому числі й зарубіжними вченими;

– «Документальна експозиція «Бібліотеки Херсонщини: злочини росії проти культури України». Заявник — Комунальний заклад «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека імені Олесея Гончара» Херсонської обласної ради. Основне завдання проекту — документувати та демонструвати світові докази культурного геноциду та знищення української ідентичності РФ на території Херсонської області. Результатом проекту стала документальна експозиція, розміщена на тимчасовому місці дислокації бібліотеки. Віртуальна версія експозиції представлена на сайті бібліотеки в українській та англійській версії, що дозволяє поширити документальну інформацію про злочини росії не тільки в Україні, але й для зарубіжних країн;

– «Меморіальний комплекс «Пам'ятаємо». Заявник — Комунальне підприємство «Музей історії Дніпра» Дніпровської міської ради. У результаті створено Меморіальний комплекс «Пам'ятаємо» на території Музею історії Дніпра, націленого на вшанування пам'яті загиблих дніпрян періоду повномасштабної війни. Метою проекту є меморіалізація героїчної боротьби українських захисників, укріплення єдності та стійкості українського суспільства у боротьбі з ворогом шляхом вшанування українських захисників та підтримки постраждалих від війни мешканців громади;

– «Цифрова колекція сакральної дерев'яної скульптури XVIII–XIX ст. з фондів Національного заповідника «Замки Тернопілля». Заявник — Національний заповідник «Замки Тернопілля». В результаті створено віртуальну колекцію дерев'яної сакральної скульптури XVIII–XIX ст. з фондів Національного заповідника «Замки Тернопілля» та проведено попередні консерваційно-реставраційні заходи 5 найбільш пошкоджених одиниць даної колекції, які мають велику мистецьку і культурну цінність, проте ніколи не були експоновані для широкої аудиторії. У рамках проекту оцифровано 50 скульптур з публікацією на онлайн-ресурсах, забезпечуючи віддалений доступ широкого кола користувачів. Створено 15 3D-моделей скульптур із залученням новітніх

технологій та інтерактивних підходів до подачі інформації, які демонструють віртуальну реальність огляду даних скульптур.

Підвищення доступності громадян до культурних благ

Одним з основних напрямків підтримки сфери культури та креативних індустрій через конкурсні програми Фонду є сприяння подоланню викликів, пов'язаних із забезпеченням безбар'єрного доступу до культури, освіти, зайнятості. З цією метою Фондом у 2019 році була розроблена та реалізована програма «Інклюзивне мистецтво». У 2022 році програму було оновлено, вона отримала нову назву «Культура без бар'єрів», оскільки поняття «безбар'єрність» (культури) – ширше за соціальну інклюзію та створення безбар'єрного середовища в Україні, які традиційно розглядаються у контексті політики щодо осіб з інвалідністю, представників маломобільних груп.

Крім цього, з метою реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, пріоритетів Фонду на 2024 рік, затверджених рішенням Наглядової ради Фонду від 27 жовтня 2023 р. № 25 та погоджених Міністерством культури та інформаційної політики України 27 жовтня 2023 року, в рамках грантового сезону 2024 року Фондом відкрито конкурсну програму «Культура без бар'єрів», яка містить два ЛОТи (ЛОТ 1 – «Підтримка митців з інвалідністю»; ЛОТ 2 – «Безбар'єрне суспільство»).

Метою програми «Культура без бар'єрів» є формування безперешкодного життєвого середовища для маломобільних груп населення, осіб з інвалідністю, в тому числі осіб з інвалідністю внаслідок війни, а саме: забезпечення безбар'єрного доступу до створення і споживання культурно-мистецьких продуктів, забезпечення рівних (паритетних) можливостей особистісного розвитку та самореалізації для всіх громадян і спільнот у комфортному життєвому середовищі. Надзвичайно важливою складовою цієї програми також є ментальне відновлення через мистецтво постраждалих від російської агресії Захисників та Захисниць України.

Протягом 2019–2024 років на програму було подано 905 заявок, з яких підтримано 169 (Таблиця 1).

Таблиця 1

2019		2020		2021		Подано у 2022/ підтримано у 2023		2024	
подано	підтри мано	подано	підтри мано	подано	підтри мано	подано	підтри мано	подано	підтри мано
168	39	154	45	221	39	230	14	132	32

Підтримані за програмою проекти, зокрема у 2024 році, відрізняються високою суспільною значущістю, рівнем охоплення прямої та опосередкованої цільових аудиторій, популяризацією інклюзивних практик. Серед таких проектів:

1. «Бібліохаб для кожного» (програма «Культура без бар'єрів»). Проект реалізується у прифронтовому регіоні (у місті Запоріжжі) і виконуватиме функцію інклюзивного культурного простору. Зокрема, він сприятиме соціальній адаптації та забезпеченню доступності культурного продукту для осіб з інвалідністю та осіб, які ментально чи фізично постраждали внаслідок війни;

2. «Тактильний арт-каталог «Побачити скарби разом!» (програма «Культура без бар'єрів»). Метою проекту є створення для людей з повною або частковою втратою зору рівного доступу до різноманітних видів музейного досвіду на основі компенсаційного використання інших активних систем чуття: дотику та аудіоопису. У практичній площині створюється тактильний каталог 24 творів іконопису, який включає адаптовані до тактильного сприйняття ілюстрації (у т. ч. текст шрифтом Брайля) та аудіодискрипції (належним чином розроблені вербальні повідомлення до кожного з артефактів каталогу);

3. «Народжені щоб жити» (програма «Культура без бар'єрів») — документальний телефільм, 2 серії — нариси про ветеранів війни і АТО/ООС, яким війна залишила інвалідність та ПТСР. Це історії звичайних хлопців, які ходять з нами одними вулицями, маючи за плечима війну та її наслідки на своєму тілі та душі. Як вони влаштовують свій побут та особисте життя, про що мріють і чого уже встигли досягти, чого прагнуть – усе це побачимо у цьому телефільмі;

4. «Адаптація вистав для глядачів Національної оперети України з порушенням зору та слуху за допомогою новітніх технологій» (програма «Відновлення культурно-мистецької діяльності») включає в себе використання мобільних додатків Сабкетч (Subcatch) та Іакетч (Earcatch) для перегляду театральних вистав, які йдуть наживо, глядачами з вадами зору та слуху. Цей проект є унікальним та реалізується в Україні вперше. Мета проекту розширити вже існуючу в Національній опереті програму безбар'єрності та зробити її доступною для ще більшої кількості глядачів театру.

Таким чином, Фонд активно підтримує проекти, що забезпечують доступність культурно-мистецьких продуктів для всіх громадян України, зокрема для маломобільних груп населення, у тому числі осіб з інвалідністю.

Крім цього, в умовах повномасштабного вторгнення Фонд також підтримує проекти з цифровізації — створення додатків, веб-платформ і оцифрування культурної спадщини, що сприяє збільшенню рівня доступності до культурних послуг для громадян, незалежно від їхнього місцезнаходження.

Статистичні дані щодо залучення аудиторії та реалізації проектів Фонду у сферах культури та мистецтв

Протягом 2021–2024 років Фонд активно підтримував культурно-мистецькі проекти, що сприяли охопленню великої кількості осіб, зокрема в умовах складних викликів, пов'язаних із воєнним станом. Зокрема, у 2021 р.

проектами за підтримки Фонду було охоплено близько 15,3 млн осіб. У 2022 р. Фонд підтримав 32 стипендії, підрахунок охопленої аудиторії у процесі реалізації стипендіальних проектів не здійснювався. Внаслідок секвестру державного бюджету у 2022 році Фондом скорочено всі кошти на підтримку проектів, тому показники бюджетної програми не досягнуті. У 2023 р. проекти, підтримані Фондом, охопили 6,2 млн осіб, у 2024 р. — 7,5 млн осіб (Таблиця 2).

Таблиця 2

**Охоплення аудиторії проектами за підтримки
Фонду протягом 2021–2024 рр.***

Рік	Загальне охоплення аудиторії проектів, млн осіб	Середнє охоплення одним проектом, кількість осіб	Реалізовані проекти, одиниць
2021	15,3	25 932	507
2022	0	0	0
2023	6,2	28 525	169
2024	7,5	31 877	196

* без урахування стипендій

У 2021 р. до Фонду було подано 3 739 заявок із запитом на отримання фінансування на суму 3 842 869,8 тис. грн. Перший етап відбору (технічний відбір та апеляції) пройшли 2 972 заявки (79,6% від загальної кількості заявок). Всього було реалізовано 542 проекти (14,5% від загальної кількості заявок) на суму 504 004,2 тис. грн (Таблиця 3).

Таблиця 3

**Статистичні дані щодо реалізації проектів за підтримки
Фонду у 2021 р.**

Назва програми	Кількість заявок				
	Подані	Пройшли 1-й етап відбору (технічний відбір) та допущені до наступного		Підтримані шляхом укладення договорів	
		шт.	шт.	%	шт.
Аналітика культури	104	93	89,4	18	17,3

Аудіовізуальне мистецтво	525	455	86,7	63	12,0
Діти культури	18	17	94,4	16	88,9
Знакові події	325	231	71,1	61	18,8
Інклюзивне мистецтво	221	175	79,2	39	17,6
Інноваційний культурний продукт	984	791	80,4	88	8,9
Культура для змін	72	48	66,7	28	38,9
Культура плюс (пролонгована на 2022 р.)	205	172	83,9	-	-
Культура. Туризм. Регіони	509	341	67	68	13,4
Культурні столиці України	28	19	67,9	2	7,1
Навчання. Обміни. Резиденції. Дебюти	302	248	83,5	49	16,2
Розвиток кінопроекту	296	257	86,8	74	25,0
Стипендія	150	125	83,3	35	23,3
УСЬОГО	3 739	2 972	79,6	542	14,5

У грантовому сезоні 2022 р. до Фонду надійшло 3 375 заявок на реалізацію культурних проектів на загальну суму 3 915 541,71 тис. грн. Перший етап відбору (технічний) пройшли 2 576 заявки (76,3% від загальної кількості заявок). Другий етап відбору (експертне оцінювання) було здійснено за трьома програмами: «Аудіовізуальне мистецтво» (ЛОТ-и 1–3), «Гранд подія» (ЛОТ 1), «Культура без бар'єрів» у повному обсязі. Інші програми та ЛОТ-и грантового сезону 2022 р. не були оцінені через повномасштабне вторгнення. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 березня 2022 р. № 245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», кошти на загальну суму 583 281,0 тис. грн, що були передбачені на реалізацію культурно-мистецьких проектів у 2022 р., були спрямовані на забезпечення потреб Збройних сил України для протидії агресії з боку російської федерації.

Грантові програми, за якими було проведено експертне оцінювання ще до початку повномасштабного російського вторгнення, були пролонговані на 2023 р.: «Культура без бар'єрів», «Аудіовізуальне мистецтво» (ЛОТ-и 1-3), «Гранд подія» (ЛОТ 1).

У липні 2022 р. Фонд запустив новий ЛОТ «Стипендії» у межах грантової програми «Дослідження. Освіта. Резиденції. Стипендії». ЛОТ був спрямований

на підтримку та відновлення індивідуальної мистецької діяльності представників сфери культури та креативних індустрій України в умовах воєнного часу.

Загалом у 2022 р. на ЛОТ було подано 360 проектних заявок на суму 38 594, 5 тис. гривень. З 32 заявниками укладено Договори про надання стипендії на суму 4 401,4 тис. гривень (Таблиця 4).

Таблиця 4

**Статистичні дані щодо реалізації проектів за підтримки
Фонду у 2022 р.**

Назва програми	Кількість заявок						
	Подані	Пройшли 1-й етап відбору (технічний відбір)		Пройшли 2-й етап відбору (експертне оцінювання)		Підтримані шляхом укладення договорів	
		шт.	шт.	%	шт.	%	шт.
Інноваційний культурний продукт	592	498	84,1	не проводилось	-	-	-
Культурна спадщина	483	392	81,2	не проводилось	-	-	-
Дослідження. Освіта. Резиденції. Стипендії	791	562	71,0	не проводилось	-		
ЛОТ 5. Стипендія на відновлення культурно-мистецької діяльності	360	185	51,4	125	34,7	32	8,9
Культура. Регіони	293	175	59,7	не проводилось	-	-	-
Аудіовізуальне мистецтво (ЛОТи 1-3 пролонговані на 2022 р.; 4 і 5 ЛОТи не були завершені)	395	344	87,1	308	77,8	-	-
Гранд-подія (пролонгована на 2022 р.)	231	50	21,6	46	19,9	-	-
Культура без бар'єрів (пролонгована на 2022 р.)	230	179	77,8	154	67	-	-
УСЬОГО	3375	2 576	76,3	-	-	32	0,1

У 2023 р. Фонд проводив конкурс за трьома програмами: «Культура. Регіони», «Культурна спадщина», «Відновлення культурно-мистецької діяльності». Крім того, три програми — «Культура без бар'єрів», «Аудіовізуальне мистецтво» (ЛОТ-и 1–3) і «Гранд подія» (ЛОТ 1) були пролонговані з 2022 р., в якому не здійснювалось їх фінансування у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації. Технічний відбір та експертне оцінювання пролонгованих програм було проведене у 2022 р. (Таблиця 4). Загалом у 2023 р. Фонд організував 6 програм у кількості 15 ЛОТ-ів (Таблиця 5).

Таблиця 5

**Статистичні дані щодо реалізації проектів
за підтримки Фонду у 2023 р.**

Назва програми	Кількість заявок						
	Подані	Пройшли 1-й етап відбору (технічний відбір)		Пройшли 2-й етап відбору (експертне оцінювання)		Підтримані шляхом укладення договорів	
		шт.	шт.	%	шт.	%	шт.
Культура без бар'єрів (ЛОТ-и 1–3)	-	-	-	-	-	13	5,7
Аудіовізуальне мистецтво (ЛОТ-и 1–3)	-	-	-	-	-	14	3,5
Гранд подія (ЛОТ 1)	-	-	-	-	-	2	2,3
Відновлення культурно-мистецької діяльності	746	461	61,8	387	51,9	119	16,0
Культурна спадщина	457	285	62,4	233	51,0	36	7,9
Культура. Регіони	180	68	37,8	62	34,4	29	16,1
УСЬОГО (без пролонгованих з 2022р.)	1 383	814	58,9	682	49,3	184	15,4
УСЬОГО (з пролонгованими з 2022р.)	2 094	-	-	-	-	213	10,2

У 2023 р. 1 383 заявки було подано до Фонду за трьома програмами на суму 1 161 865, 8 тис. грн. Перший етап (технічний відбір) пройшли 814 заявок (58,9% від загальної кількості заявок). Другий етап відбору (експертне оцінювання) пройшли 682 заявки (49,3% від загальної кількості заявок). За трьома програмами Фонд підтримав 184 проекти (15,4% від загальної кількості заявок)

на суму 114 836,2 тис. грн. Усього в грантовому сезоні 2023 р., разом з пролонгованими проектами з 2022 р., Фонд підтримав 213 проектів на загальну суму 148 672,4 тис. грн, з них — 169 грантів на суму 142 543,7 тис. грн і 44 стипендії на суму 6 128,7 тис. гривень.

У 2024 р. до Фонду було подано 1 560 заявок із запитом на отримання фінансування – 1 117 883, 9 тис. грн. Перший етап відбору (технічний відбір та апеляції) пройшло 738 заявок (47,3% від загальної кількості заявок). Другий етап відбору (експертне оцінювання) пройшло 707 заявок (45,3% від загальної кількості заявок). Реалізація проектів здійснювалася до кінця 2024 р. (Таблиця 6).

Таблиця 6

**Статистичні дані щодо реалізації проектів за підтримки
Фонду у 2024 р.**

Назва програми	Кількість заявок						
	Подані	Пройшли 1-й етап відбору (технічний відбір)		Пройшли 2-й етап відбору (експертне оцінювання)		Підтримані шляхом укладення договорів	
		шт.	шт.	%	шт.	%	шт.
Стипендія	206	117	56,8	76	36,9	39	18,9
Культура без бар'єрів	132	66	50,0	57	43,2	32	24,2
Культурна спадщина	327	198	60,6	175	53,5	24	7,3
Відновлення культурно-мистецької діяльності	662	241	36,4	305	46,1	107	16,2
Культура. Регіони	233	116	49,8	94	40,3	33	14,2
УСЬОГО	1 560	738	47,3	707	45,3	235	15,1

Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» Фонду станом на 01.01.2022 року за КПКВК 3801140 встановлено видатки за загальним фондом у сумі 700 334,5 тис. гривень.

Після повномасштабного вторгнення російської федерації у 2022 році був проведений секвестр бюджету видатків Фонду, що призвело до зменшення бюджетних призначень на основні напрямки фінансування. Найбільше скорочення торкнулося витрат на гранти та стипендії, які було зменшено на 583 781,0 тис. грн. Зокрема, 500,0 тис. грн із цієї суми були передбачені для

стипендій. Також було зменшено фінансування на винагороду експертам, послуги, предмети та матеріали, а також на відшкодування витрат по відрядженнях і комунальні послуги та інші поточні видатки (судовий збір). Також протягом року було здійснено перерозподіл бюджетних асигнувань у розрізі економічної класифікації видатків в межах загального обсягу бюджетних призначень.

Загалом, секвестр бюджету склав 91,6% від запланованого розміру виділених асигнувань, що призвело до залишку на функціонування Фонду у розмірі 63 032,4 тис. грн. Це суттєво обмежило можливості Фонду в реалізації культурно-мистецьких проектів і необхідних заходів підтримки в умовах війни. (Таблиця 7):

Таблиця 7

Найменування	КЕКВ	Кошторис на 2022 (затверджений 21.01.2022)	Постанова КМУ від 10.03.2022 №245	Розпорядження КМУ від 17.03.2022 №229-р	Постанова КМУ від 01.04.2022 № 401	Зміни до розпису по загальному фонду	Кошторис зі змінами
Заробітна плата	2111	74 139,5		-20 000,0	-7 414,0		46 725,5
Нарахування на оплату праці	2120	16 310,7		-4 400,0	-1 631,1	-150,1	10 129,5
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2210	3 816,5		-2 500,0	-786,7	-226,8	303,0
Оплата послуг (крім комунальних)	2240	15 095,6		-13 400,0	-1 514,6	596,8	777,8
Видатки на відрядження	2250	1 842,3		-700,0	-1 100,0		42,3
Оплата теплопостачання	2271	113,0			-11,3	191,1	292,8
Оплата водопостачання та водовідведення	2272	10,7			-1,1		9,6
Оплата електроенергії	2273	184,5			-18,2	-41,0	125,3
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	20,7			-2,1		18,6
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	2610	583 281,0	-583 281,0				0,0

Найменування	КЕКВ	Кошторис на 2022 (затверджений 21.01.2022)	Постанова КМУ від 10.03.2022 №245	Розпорядження КМУ від 17.03.2022 №229-р	Постанова КМУ від 01.04.2022 № 401	Зміни до розпису по загальному фонду	Кошторис зі змінами
Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	2630	100,0				-100,0	0,0
Інші виплати населенню	2730	5 000,0			-500,0		4 500,0
Інші поточні видатки	2800	420,0			-42,0	-270,0	108,0
ВСЬОГО:		700 334,5	-583 281,0	-41 000,0	-13 021,1	0,0	63 032,4

У порівнянні з 2022 роком у 2023-2024 роках ситуація покращилась за рахунок того, що були виділені кошти (з урахуванням змін) на гранти у сумі 148 305,3 тис. грн у 2023 р. та 147 905,5 тис. грн у 2024 р., та збільшилася сума виділених на стипендії коштів на 500,0 тис. гривень до рівня 5 000,0 тис. гривень.

На 2025 рік обсяг граничних видатків на стипендії залишився на рівні 5 000,0 тис. грн, а обсяг граничних видатків на гранти в порівнянні з 2024 роком збільшився на 35 267,1 тис. грн, що свідчить про незначне покращення ситуації у визначенні фінансування на гранти. Це збільшення може вплинути на кількість та масштаб підтримуваних проектів у сфері культури та мистецтв у майбутньому.

Сума коштів по проектах, яка була повернута через порушення вимог законодавства

Протягом 2021–2024 рр. за результатами претензійно-позовної роботи у зв'язку з порушенням вимог законодавства грантоотримувачами на рахунок Фонду було повернуто суму у розмірі 459,01 тис. грн.

Структура витрат на реалізацію проектів за підтримки Фонду

Протягом 2021–2024 років Фондом було реалізовано значну кількість проектів (різних як за масштабами охоплення, так і аудиторією, розмірами витрат, територією тощо).

Всі ці фактори відповідно впливали і на структуру витрат, уніфікувати які вбачається досить складним процесом. Проте, певні питання потребують більш детального аналізу (на прикладі реалізованих проектів).

Аналіз угод, укладених у 2024 році, свідчить про те, що левову частку коштів, передбачених на реалізацію окремих проектів, запропоновано спрямувати на винагороду членів тієї чи іншої команди, зокрема:

- у межах проекту 1 витрати за рахунок коштів гранту Фонду становили 994,6 тис. грн, із них витрати на винагороду членам команди – 496,3 тис. грн, або 50 % загального обсягу гранту. Проект було реалізовано протягом 4 місяців. Так, за окремими договорами з фізичними особами – підприємцями місячна винагорода становила 45 тис. грн (за весь період реалізації проекту – 158,8 тис. грн);

- за проектом 2 витрати за рахунок коштів гранту Фонду становили 1 948,8 тис. грн, із них витрати на винагороду членам команди – 955,7 тис. грн, або 49,0 % загального обсягу гранту. За окремими договорами з фізичними особами – підприємцями місячна винагорода становила 38,0 тис. грн (за весь період реалізації проекту – 190,0 тис. грн);

- під час реалізації проекту 3 витрати за рахунок коштів гранту Фонду становили 1 439,0 тис. грн, із них витрати на винагороду членам команди – 685,4 тис. грн, або 47,6 % витрат проекту. Так, у межах проекту передбачено винагороду керівнику проекту в обсязі 25,0 тис. грн щомісяця (за весь період реалізації проекту – 100,0 тис. грн), до функцій якого належить, зокрема, співпраця з Фондом та органами влади, участь у теле- та радіоефірах, вирішення нагальних питань. Також до реалізації проекту, крім оповідачів казок, залучені координатор проекту, науковий керівник проекту, консультант-діалектолог, адміністратор.

Водночас за проектом 4 місячна винагорода керівника проекту, функції якого у більшості проектів досить схожі, становить 10,0 тис. грн, за проектом 5 – 8,0 тис. гривень.

Так, за проектом 6 куратор проекту отримує винагороду в обсязі 5,0 тис. грн як одноразову місячну премію за рахунок позабюджетних коштів, за проектом 7 – 6,0 тис. грн за рахунок позабюджетних коштів.

Крім того, значна кількість проектів реалізується повністю лише за рахунок коштів державного бюджету.

В межах окремих проектів було здійснено закупівлю обладнання довгострокового користування, яке в подальшому залишається в користуванні грантоотримувача:

- проект 8 – 99,2 тис. грн спрямовано на закупівлю процесора ефектів BossGT-1B, цифрового мікшерного пульта, електрогітари тощо;

- проект 9 – 76,0 тис. грн – придбання комп'ютера, сканера та іншої техніки тощо;

- проект 10 – 80,0 тис. грн – закупівлю мобільних стендів, жорстких дисків, сканеру, БФП, ноутбуку, USB-флеш-накопичувачів;

- проект 11 – 20,0 тис. грн – придбання ноутбуку, USB-флеш-накопичувачів.

Експертне оцінювання проектів

Етап експертного оцінювання передбачає таємне, незалежне, індивідуальне оцінювання проекту експертами експертних рад.

Згідно з Положенням про експертні ради, останні окремо формуються для кожного з секторів культури та мистецтв. Комісія з добору та організації роботи експертних рад рекомендує кандидатів відповідно до професійної діяльності у відповідному секторі культури та мистецтв, досвіду управління, бюджетування та оцінки проектів у культурно-мистецькій сфері, ділової репутації, пріоритетних напрямків конкурсних програм грантового сезону.

Водночас, як показує досвід формування експертних рад, більшість експертів належить саме до фахівців у сфері культури.

Заявки розподіляються шляхом випадкового вибору у Системі управління проектами, при цьому експерти здійснюють оцінювання самостійно, анонімно та конфіденційно і не знають про результати оцінювання своїх колег.

В особистому онлайн-кабінеті заявнику доступні всі коментарі без зазначення осіб експертів та загальний бал оцінювання, а на офіційному вебсайті Фонду публікується лише рейтинговий реєстр грантових проектів на основі отриманих рейтингових балів.

Експерт має застосовувати свої фахові знання для аналізу проекту та визначення його потенціалу, з огляду як на подану заявником інформацію, так і на актуальні тенденції розвитку секторів, враховуючи при цьому пріоритети та завдання Фонду.

Експерти вказують на недоліки, шляхом надання рекомендацій у фінальному висновку, і не мають доступу до безпосереднього коригування проектної заявки. Надані ними рекомендації враховуються фахівцями Фонду в разі перемоги проекту під час переговорних процедур.

У Методиці експертного оцінювання враховано необхідність наявності окремого розділу, обов'язкового до заповнення, що має містити рекомендації (коментарі) щодо кошторису аплікаційного пакету культурно-мистецького проекту, адже проведення аналізу обґрунтування економічних розрахунків проекту є однією з обов'язкових складових (послуг), що обчислюються при розрахунку винагороди експерту за виконані роботи в процесі експертного оцінювання заявки.

Проаналізувавши протоколи експертів грантового сезону 2024 року, значна частина експертів в розділі, присвяченому рекомендаціям щодо кошторису, зауважує на необхідності додаткового обґрунтування доцільності і пропорційності витрат на окремі товари, витратні матеріали і послуги, передбачені проектом.

Експерти також звертають увагу на співвідношення розміру винагороди членам команди до обсягу виконаних робіт в рамках проекту, хоча розмір може не виходити за межі встановлених обмежень Фонду, та на залученість учасників команди за основним місцем роботи та їх функціоналом у проекті, оскільки вид діяльності може дублюватися.

Окрім вищезазначеного, експерти демонструють професійні знання та фахові компетенції в окремих галузях культури та мистецтв, що дозволяє їм оцінити доцільність використання тих чи інших послуг або інструментів, в тому числі підтвердити потребу залучення унікальних послуг, що можуть бути потрібні заявнику для реалізації проекту.

Окремим акцентом Фонд наголошує на тому, що експерт при оцінці має зважати на наскрізний принцип пропорційності - кількість задіяних у проекті виконавців має відповідати зазначеним у заявці обсягу та складності завдань, людські і фінансові ресурси мають бути пропорційно розподілені у контексті досягнення цілей проекту, тобто витрачені на реалізацію ресурси мають прямо співвідноситися з отриманими результатами: культурними продуктами та впливами. Відповідно, запитувана сума гранту також має чітко співвідноситися із залученими ресурсами та запланованими результатами. Принцип пропорційності має бути застосованим і щодо аналізу частки фінансування на оплату винагороди та реалізацію проекту, тобто чи вектор проекту спрямований на культурний продукт чи на винагороду членам команди.

Приклади рекомендацій щодо кошторису з протоколів експертних висновків:

Експерт 1: «Варто обґрунтувати необхідність придбання лазерного принтера, зазначеного у пункті 6.3.1., уточнивши, для яких саме робіт та на якому етапі реалізації проекту планується його використання, особливо враховуючи те, що у наступному пункті кошторису заявником окремо передбачені кошти на друк листівок, світлин та запрошень.

- Зазначені витрати на поліграфічні послуги варто обґрунтувати цінovими пропозиціями.

- Узгодити ролі членів команди проекту з кошторисом, оскільки згідно з першим завдання модернізації сайту стоїть перед одним із членів команди (ПІБ), проте винагорода у кошторисі йому за це не передбачена, в той же час окремо закладено витрати на зазначені роботи у пункті 10.1. кошторису».

Експерт 2: «У пункті 6.1.1. Жорсткий диск 1ТВ, рекомендуємо вказати марку, модель, технічні параметри жорсткого диска, що дасть змогу визначити чи відповідає ціна середньоринковій. Також варто обґрунтувати необхідність жорстких дисків саме з такими технічними параметрами, адже є набагато дешевші варіанти такого ж розміру.

- У пункті 3.1.2. Apple MacBook Pro 16" Space Gray 16/1TB (MVVK2) 2019 б/в, передбачено придбання двох ноутбуків, які є очевидно вживаними, що не відповідає нормативним вимогам. Рекомендуємо продумати можливість оренди таких гаджетів».

Експерт 3 : «Звертаємо увагу, що у п. 9. 6 «Таргетинг в Google» - вартість за одиницю послуги з просування становить 103 500,0 грн, що є перевищенням суми в розмірі 50 000,0 грн та потребує детального обґрунтування. Також нагадуємо, що на момент звітування вибір постачальника послуги має бути обґрунтований трьома комерційними цінovими пропозиціями від інших постачальників.

- Звертаємо увагу на те, що у Підстатті 13.2 «Послуги комп'ютерної обробки, монтажу, зведення», пункт 13.2.1 – зазначено невідповідний вид послуги «Написання сценаріїв до 5-ти науково-популярних відео про ендемічні рослини тривалістю до 30 хв. кожне», внаслідок чого - неправильна загальна сума витрат по даній підстатті.

- Звертаємо увагу, що розрахунки вартості витрат ведуться в національній грошовій валюті (українській). Натомість заявник в окремих пунктах обґрунтування витрат додає визначення в USD (п.9.5; п.9.6; 13.2.2; 13.2.3; 13.2.4.).

Експерт 4 : «4.3. Підстаття: 3.1 Обладнання, інструменти, інвентар, які необхідні для використання його при реалізації Проекту Грантоотримувача.

Пункти: 3.1.1, 3.1.8, 3.1.14 (ноутбук - ASUS Vivobook 16 X1605ZA-MB332 (90NB0ZA2-M00J00).

Кошторис проекту передбачає закупівлю 12-ти ідентичних ноутбуків. Відповідно до обґрунтування, один - для озвучення та роботи з аудіо, другий - для відеомонтажу та ще 10 - для практичних занять. Загальна сума 228 000,0 гривень.

Пункти: 3.1.2-3.1.4, 3.1.6. містять техніку для роботи зі звуком (мікрофони, акустичні екрани, стійки, аудіоінтерфейс) на суму 53 716,0 гривень.

Рекомендовано надати інформацію щодо термінів (кількості змін) роботи зі звуком для забезпечення обґрунтованості придбання (а не оренди) та відповідності витрат принципами ефективного та раціонального використання державних коштів. Робочий план та логічна матриця проекту не містять даної інформації.

Пункти: 3.1.9 та 3.1.11 містять витрати на придбання відеообладнання на суму 21 777,0 гривень.

Рекомендовано надати інформацію щодо кількості днів залучення в проєкті та аналіз цінових пропозицій для забезпечення обґрунтованості придбання (а не оренди) та відповідності витрат принципами ефективного та раціонального використання державних коштів. Робочий план та логічна матриця проекту не містять даної інформації».

Експерт 5: «Нагадуємо, що пріоритетами ЛОТу не передбачена інституційна підтримка організацій заявників. Водночас одним з пріоритетів ЛОТу є підтримка проєктів для митців та культурних інституцій, які постраждали від російської агресії та відновлюють свою культурно-мистецьку діяльність на території України. З огляду на рекомендації Фонду щодо формування Кошторису, керуючись принципами ефективного та раціонального використання державних коштів, наголошуємо, що всі витрати мають бути економічно обґрунтованими, доцільними та скерованими виключно на реалізацію цілей та завдань проєкту («Інструкція», с.12). Витрати, зазначені у п.3.1.1 «Ноутбук ASUS TUF Gaming A15 - 49 000,0 грн» не є такими, оскільки для поставлених завдань в рамках проєкту доцільність придбання ноутбуку із зазначеними технічними характеристиками не обґрунтована на період реалізації проєкту. Заявник зазначає, що ноутбук «...використовуватиметься режисером для роботи з відзнятим матеріалом, а також спільно з оператором для аналізу відеоряду та в подальшій роботі на наступних етапах створення фільму, тобто вже поза межами поданого проєкту. Рекомендуємо вилучити цю статтю з кошторису як недоцільну витрату або обґрунтувати необхідність використання саме цієї моделі ноутбуку належним чином, здійснити моніторинг цін та розглянути варіант його оренди на час проєкту.

– При перевірці витрат в ст. 1 «Винагорода членам команди Проекту» та ст. 13 «Інші прямі витрати» було виявлено, що сума винагороди членам команди та залученим фахівцям/підрядникам сягає понад 50% від загальної суми витрат гранту. Відповідно до п. «Недопустимі витрати» Розділу VII. «Порядок подачі аплікаційного пакета на конкурсну програму» Інструкції, с.12: «Сумарна питома вага витрат на оплату винагороди членам команди та авторської винагороди (гонорару) не членам команди (з урахуванням ЄСВ) не може перевищувати 50% від загальної суми витрат за рахунок гранту».

Експерт 6 : «Відповідно до «Інструкції для заявників конкурсної програми «Відновлення культурно-мистецької діяльності» ЛОТ 1, сторінки 12 - Сумарна питома вага витрат на оплату винагороди членам команди та авторської винагороди (гонорару) не членам команди (з урахуванням ЄСВ) не може перевищувати 50% від загальної суми витрат за рахунок гранту. Загальна вартість оплати праці складає 844 560,0 гривень (1.3.1 – 28 000,0 грн, 1.4.3 – 6 160,0 грн, 1.5.1 – 148 000,0 грн, 1.5.2 – 111 000,0 грн, 1.5.3 – 138 000,0 грн, 1.5.2 – 148 000,0 грн, а також 9.1 – оплата праці фотографу 40 000,0 грн, 9.2 – оплата праці оператора (нагадуємо, що відповідно до Статті 17 пункту 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» оператор-постановник має авторські права на аудіовізуальний твір, і відповідно є його співтворцем.) 48 000,0 грн, 9.4 – по факту оплата комунікаційному менеджеру 18 000,0 грн, 13.2.1 – по факту, оплата праці режисеру монтажу 44 000,0 грн, 13.2.2 – оплата дизайнеру 12 000,0 грн, 13.2.3 оплата праці звукорежисеру 5 500,0 грн, 13.4.4 – оплата праці адміністратора 49 000,0 грн, 13.4.5 – оплата праці редактора – 48 900,0 грн).

Таким чином оплата праці та гонорарів значно перевищує допустиму норму витрат, та не має належної аргументації.

- Окремого обґрунтування потребують пункти 4.3.1 та 4.3.2, де в найменуванні витрат вказана оренда автомобіля, а в поясненні сюди входить і оренда автомобіля, і зарплата водієві, і проживання в готелі дві та три ночі відповідно. Всі витрати мають бути виокремлені та деталізовані. Окрім того, звертаємо Вашу увагу, що компенсація витрат відрядження допустимі лише для штатних працівників.

- Деталізації потребує пункт 4.2.1 – оренда камери. Потрібно вказати найменування камери, яку заплановано орендувати. Також потрібно обґрунтувати, якщо орендується 4.2.7 Радіо система Sennheiser EW 112P G4 то навіщо витратити в пункті 4.2.9 кошти на оренду Петлички Sennheiser MKE 1-EW».

Експерт 7: «Кошторис проекту складений відповідно поставлених цілей, але має ознаку завищеної вартості по більшості статей витрат. Зокрема винагорода членам команди є вищою за середньоринкову вартість послуг із зазначеним об'ємом обов'язків. Окремо в членів команди дублюються обов'язки з зазначеними послугами в кошторисі. Зокрема члени команди ПІБ (координатор проекту, дослідник) (пункт 1.5.1) та ПІБ (співкоординатор проекту, дослідник) (пункт 1.5.2) мають в обов'язках написання постів та підготовку матеріалів для соціальних мереж, але в той самий час планується оплата за SMM, SO (SEO) (пункт 9.4) та Інформаційні послуги, послуги PR (пункт 9.5);

- Заявнику необхідно детально обґрунтувати послуги з харчування в підстатті 5.1, враховуючи, що члени команди отримують винагороду за свою роботу;

- В пункті 13.4.1 необхідно вказати детальний маршрут поїздки, адже 1500 км є великою протяжністю. Зокрема треба вказати, що означає 400 в розрахунку, адже в обґрунтуванні відсутня дана кількість км;

- Витрати в пунктах 13.4.1 та 13.4.2 необхідно перенести в підстаттю 4.3. Також слід зазначити одиниці виміру для даних витрат та узгодити кілометраж по витраті «Проведення виїзних промо заходів для журналістів із проведенням екскурсій та презентацією результатів проекту та двох аудіогідів Ужгородом та Хустом як столиць Карпатської України», адже в розрахунку вказано 280 км, а в обґрунтуванні зазначено 250 км;

- Витрати на «Письмовий переклад (з української на англійську)» в пункті 12.2 вказана значно вища вартість за переклад 1 сторінки. Середньоринкова вартість перекладу 180-240 грн за 1 сторінку тексту;

- Витрати на створення вебресурсу в статті 10 є значно вищими за середньоринкові. Рекомендується вказати детальну калькуляцію витрат за окреме завдання та надати посилання на приклад вартості даних робіт».

Експерт 8 : «Рекомендуємо адаптувати та зменшити витрати, а також надати деталізацію формування вартості витрат по таким статтям кошторису:

1. п. 9.2 - Створення відеоінтерв'ю з тифлокоментарем та субтитрами - надати калькуляцію витрат на створення одного відео задля розуміння ціноутворення 15,0 тис. грн за 1 відео. Рекомендується зазначити у примітці калькуляцію по статті: вартість за зйомку (кількість год., ціна за год.), написання сценарію, монтаж;

2. п. 9.3. - Виготовлення інформаційного кліпу для соцмереж - надати калькуляцію витрат на створення 1 відео задля розуміння ціноутворення. Рекомендується зазначити у примітці калькуляцію по статті: вартість за зйомку (кількість год., ціна за год.), написання сценарію, монтаж;

3. п. 9.4. - SMM, SO (SEO) - зазначити конкретну послугу, яка буде надаватись в межах цієї статті, вказати тривалість просування 1 посту;

4. п. 8.1. - Послуги коректора - обґрунтувати витрати в межах цієї статті. Враховуючи що в п. 13.4.4. (Оплата авторам за тематичний журналістський твір, авторський інформаційний матеріал, стаття, аналітичний матеріал, огляд інтерв'ю на 4 тис. знаків) буде виготовлено 15 матеріалів на загальну кількість символів - 60 тис. символів. Даний об'єм символів приблизно дорівнює 30 сторінкам. Рекомендується зменшити кількість сторінок;

5. Пункти 13.4.1-13.4.3 - зазначити детальну калькуляцію витрат на послуги тренера, лектора, фасилітатора. Рекомендуємо зазначити кількість годин або днів надання послуги, зазначити що входить в обов'язки залучених виконавців. Наразі ціноутворення є непрозорим і виглядає як завищене;

- Окремо слід відмітити, що стаття 13.2.3 є такою, що дублює витрати внесені у Додаток 2 «Розрахунок технічного завдання створення сайту», а саме п. 22 зазначеного додатку «Тестування структури, дизайну, коду, внесення змін». Також у п. 23 зазначення додатку «Консультації та участь експертів у створенні

Вебконтенту» є таким, що дублює декілька інших статей кошторису, зокрема власне створення відеоконтенту (п. 9.2 та п. 9.3) та оплату авторам за тематичний журналістський твір, авторський інформаційний матеріал, стаття, аналітичний матеріал, огляд інтерв'ю (п. 13.4.4)».

Гендерний аналіз бюджетної програми Фонду за 2021-2024 рр.

Протягом 2021–2024 років спостерігається стабільний гендерний розподіл серед співробітників Фонду, де жінки переважають чоловіків. Станом на кінець 2024 року жінки складають 70% співробітників Фонду (Таблиця 8). Водночас, посадові оклади працівників Фонду встановлені відповідно до Схеми посадових окладів, керівних працівників, професіоналів, фахівців і обслуговуючого персоналу Українського культурного фонду та Українського інституту книги, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 881, що забезпечує відсутність гендерного розриву в оплаті праці.

Таблиця 8

Гендерний склад співробітників Фонду 2021–2024 рр.

Рік	Чоловіки, %	Жінки, %	Всього, осіб
2021	30	70	75
2022	38	62	64
2023	35	65	68
2024	30	70	69

Спостерігається позитивна динаміка у гендерному розподілі серед членів Наглядової ради Фонду. Протягом 2021–2023 рр. до складу Наглядової ради Фонду входили переважно представники чоловічої статі (87%) і лише одна жінка (13%). Однак станом на кінець 2024 року спостерігається вирівнювання гендерного складу Наглядової ради Фонду у співвідношенні 56% чоловіків і 44% жінок (Таблиця 9).

**Гендерний склад Наглядової Ради
Фонду 2021–2024 рр.**

Рік	Чоловіки, %	Жінки, %	Всього, осіб
2021–2023 рр.	87	13	8
2023–2024 рр.	56	44	9

У складі Дирекції Фонду протягом 2021–2022 рр. чоловіків було на 20% більше ніж жінок. Спостерігається дедалі більша представленість чоловіків у складі Дирекції Фонду протягом 2023–2024 рр., що пов'язано зі зменшенням кількості членів Дирекції Фонду з п'яти до чотирьох членів (Таблиця 10).

Таблиця 10

**Гендерний склад Дирекції
Фонду 2021–2024 рр.**

Рік	Чоловіки, %	Жінки, %	Всього, осіб
2021	60	40	5
2022	60	40	5
2023	75	25	4
2024	50	50	4

Серед команд грантоотримувачів спостерігається збалансований розподіл за статтю. Жінки переважають у 2023 р. на 20%, а у 2024 р. на 26%. Водночас серед стипендіатів у 2022 р. було більше чоловіків. У 2023 р. розподіл чоловіків/жінок був майже рівномірний, а в 2024 р. частка чоловіків, які отримали стипендії, зросла до 59 % (Таблиця 11).

**Гендерний склад грантоотримувачів/стипендіатів
Фонду 2021–2024 рр.**

Рік	Гранти			Стипендії		
	<i>Чоловіки, %</i>	<i>Жінки, %</i>	<i>Всього, осіб</i>	<i>Чоловіки, %</i>	<i>Жінки, %</i>	<i>Всього, осіб</i>
2021	43	57	4513	-	-	-
2022	-	-	-	66	34	32
2023	40	60	1258	48	52	44
2024	37	63	1126	59	41	39

Штатний розпис Фонду

На сьогодні кількість штатних одиниць Фонду становить 76 осіб.

У бюджетному запиті на 2025-2027 роки зазначено потребу щодо збільшення штатних одиниць Фонду до 118 осіб, що обґрунтовується наступним.

Відповідно до частини п'ятої статті 1 Закону Фонд має право утворювати територіальні органи в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі. Територіальні органи можуть бути утворені з метою забезпечення дієвого контролю за виконанням проектів грантоотримувачами, поглиблення співпраці з представниками місцевої та регіональної культурної спільноти, залученням до грантової підтримки представників місцевого бізнесу, поширення інформації про діяльність Фонду. Відкриття територіальних органів Фонду в перспективі дозволить знизити витрати на моніторингові відрядження працівників Фонду, покращить рівень комунікації з місцевими органами влади. Разом з тим, наявна штатна чисельність не дає можливості утворити територіальні органи без суттєвих втрат в працеспроможності основного апарату Фонду.

Крім того, підставами для планового збільшення чисельності працівників Фонду є збільшення щорічно навантаження на них. Зокрема, працівниками проектного відділу (14 штатних одиниць) опрацьовується понад 5 100 проектних заявок (на одну штатну одиницю 364 проекти). Також, впродовж року кожен працівник проектного відділу забезпечує постійний супровід щонайменше 14-20 проектів. На одного працівника відділу фінансового аудиту проектів (8 штатних одиниць) припадає 287 проектів на стадії приймання грантових заявок та 25-35 заявок на стадії супроводу та звітності.

Орієнтовна кількість документів, які підлягають обов'язковому опрацюванню працівниками структурних підрозділів Фонду наведена в Таблиці 12.

Таблиця 12

Назва відділу	Штатна кількість	Орієнтовна назва документу, який опрацьовується структурним підрозділом	Орієнтовна кількість документів, од.
Відділ бухгалтерського обліку та звітності	4	<p>Бухгалтерські документи (первинні документи, меморіальні ордери, бухгалтерські довідки, бюджетні, фінансові та статистичні звіти)</p> <p>Договори ЦПХ, додаткові угоди до договорів ЦПХ, акти до договорів ЦПХ</p> <p>Договори про надання гранту (надання стипендії), (додаткові угоди, акти)</p> <p>Господарські договори</p> <p>Юридичні довідки та платіжні інструкції</p>	9 522
Відділ планування та тендерних закупівель	4	<p>Документи по організації бюджетного процесу (кошториси, плани асигнувань, паспорт та звіт по паспорту бюджетної програми, бюджетна декларація, бюджетний запит, звіти)</p> <p>Договори про надання гранту (надання стипендії), (додаткові угоди, акти до них),</p> <p>Господарські договори, додаткові угоди до них, документи про здійснення державних закупівель (накази, службові записки, протоколи, оголошення, звіти)</p>	2 290
Відділ документообігу, організаційного забезпечення і контролю	4	<p>Протоколи засідання Дирекції, Наглядової ради, зборів трудового колективу</p> <p>Накази з основної діяльності, з адміністративно-господарської діяльності</p> <p>Вхідні та вихідні листи</p> <p>Упорядкування архіву поточного та з 2021 р., номенклатура справ Фонду</p>	2 658

Проектний відділ	14	Аплікаційні пакети на грант, договори про надання гранту (надання стипендії), додаткові угоди до договорів про надання гранту (надання стипендії), моніторингові звіти, фінальні звіти (змістовий та фінансовий)	8 560
Відділ фінансового аудиту проектів	8	Кошториси до договорів про надання гранту (надання стипендії), договори про надання гранту (надання стипендії), додаткові угоди до договорів про надання гранту (надання стипендії), вхідні та вихідні листи, накази про надання гранту	5 435

Також варто зазначити, що відповідно до частини першої статті 13¹ Закону України «Про запобігання корупції» з метою організації та здійснення заходів із запобігання та виявлення корупції, передбачених цим Законом, утворюються (визначаються) уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції. Уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції утворюються (визначаються), зокрема, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління державного органу (крім юридичних осіб, у яких відповідно до цього Закону затверджуються антикорупційні програми).

Разом з тим, відповідно до пункту 3 розділу I Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції, затвердженого наказом Національного агентства з питань запобігання корупції 27 травня 2021 року № 277/21, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 липня 2021 р. за № 914/36536, уповноважена особа призначається на окрему посаду, утворену у штатному розписі відповідного органу, на яку покладено повноваження з виконання функцій уповноваженої особи. Уповноважена особа може визначатися шляхом покладення на одного з працівників відповідного органу функцій уповноваженої особи.

З метою підвищення ефективності діяльності уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції, а також зменшення навантаження на працівника Фонду, на якого покладено функції уповноваженої особи, доцільно розглянути утворення в штатному розписі відповідної окремої посади.

Таким чином, запропонована гранична чисельність у 118 штатних одиниць є оптимальною для: повноцінного виконання завдань Фонду щодо підтримки та моніторингу проектів; ефективного виконання грантових програм в умовах збройного конфлікту, що вимагає додаткової уваги до контролю за витратами та оперативності в обробці заявок; підвищення ефективності роботи через створення регіональних підрозділів та забезпечення кращої комунікації з місцевими органами влади та партнерами.

Збільшення штатної чисельності є необхідним кроком для адаптації Фонду до нових умов і забезпечення високої ефективності діяльності.

Висновки

1. За результатами аналізу положень Закону виявлено, що чинне нормативно-правове регулювання діяльності Фонду є складним і неузгодженим, містить внутрішні суперечності, які можуть створювати ризики як для ефективної реалізації повноважень органами управління Фонду, так і для можливих зловживань.

Зокрема, важливим є питання необхідності передбачення певних критеріїв відповідальності членів Наглядової ради Фонду та прозорості в питанні відсутності конфлікту інтересів.

Необхідне впровадити низку змін для удосконалення роботи Фонду, зокрема:

- уточнення термінології та основних завдань;
- врегулювання процедури розроблення та затвердження пріоритетних напрямів діяльності;
- посилення контролю за утворенням та діяльністю Наглядової ради Фонду;
- збільшення строку повноважень членів Наглядової ради Фонду до 4 років та Виконавчого директора до 5 років;
- запровадження можливості підтримки Фондом довгострокових проектів.

Також вбачається за необхідне підготувати пропозиції щодо змін до Порядку здійснення контролю за виконанням суб'єктами, які отримують фінансування, зобов'язань перед Українським культурним Фондом, затвердженим рішенням Наглядової ради Українського культурного фонду від 21 вересня 2023 р. № 21 (далі - Порядок здійснення контролю), зокрема щодо:

- визначення конкретних джерел фінансування компенсації витрат на відрядження (за рахунок коштів гранту – добові, витрати на проїзд та проживання для членів команди проекту, витрати на проїзд та проживання для учасників проекту; за рахунок коштів співфінансування – витрати на харчування для учасників проекту);
- забезпечення детального обґрунтування витрат на рекламні послуги (у тому числі послуги з нанесення логотипів), які пов'язані з охопленням та просуванням культурно-мистецького продукту;
- визначення джерелом фінансування для здійснення витрат на закупівлю нематеріальних активів (програмного забезпечення, авторських прав та інших нематеріальних активів) кошти співфінансування.

Разом з тим, необхідна підготовка пропозицій змін до Інструкцій для заявників з подальшим винесенням їх на затвердження Дирекцією, а саме запровадження обов'язкового співфінансування проектів, за виключенням інклюзивних проектів та проектів для регіонів, що найбільше постраждали від російської агресії.

Крім того, варто розглянути включення до Порядку здійснення контролю та Інструкцій для заявників, що подають заявки на ЛОТ-и, основним продуктом яких є проведення досліджень, вимоги щодо обов'язкового повідомлення Фонду про подальше використання результатів цих досліджень впродовж трьох років після їх реалізації. Це повинно включати обов'язок заявників надавати відомості про подальше використання результатів досліджень з метою їх публікації на сайті Фонду та для підтвердження ефективного використання бюджетних коштів. Такий підхід забезпечить прозорість та підвищить відповідальність за витрати, а також дозволить громадськості ознайомитися з результатами досліджень та їх використанням на практиці.

Необхідно забезпечити постійне навчання експертів з метою підвищення якості їхньої роботи при проведенні експертної оцінки грантових та стипендіальних заявок творців українського культурного продукту. Це сприятиме зростанню професіоналізму та ефективності оцінювання, що в свою чергу позитивно вплине на відбір проектів для фінансування.

2. Фонд постійно висвітлює подальшу долю проектів, підтриманих через гранти, на своїх медійних ресурсах. Водночас основна діяльність Фонду не передбачає здійснення моніторингу результатів проектів після завершення звітного періоду, а оцінка впливу реалізованих проектів на сферу культури здійснюється за рахунок несистемних досліджень.

В процесі проведення огляду витрат робочою групою також було встановлено, що оцінка впливу реалізованих проектів на сферу культури, не відбувається. Наразі в порядку проведення конкурсного відбору проектів відсутні вимоги щодо оцінки такого впливу, а відтак і методологія її проведення, що ускладнює оцінку досягнення цілей державної політики в сфері культури.

Суттєво ускладнює можливість якісної оцінки досягнення Фондом мети «Сприяння розвитку культури та мистецтв України, забезпечення сприятливих умов для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості і суспільства, широкого доступу громадян до національного культурного надбання, підтримки культурного розмаїття та інтеграції української культури у світовий культурний простір» (Паспорт бюджетної програми 3801140 на 2024 рік) те, що відсутні показники вимірювання досягнення цієї мети (результативні показники бюджетної програми не дають можливості виміряти досягнення зазначеної мети).

Порядком проведення конкурсного відбору проектів передбачено контроль, моніторинг та оцінювання проектів виключно протягом терміну дії грантових договорів. Згідно цього Порядку, контроль зосереджується на строках, порядку виконання договору та обґрунтованості витрат. Моніторинг відстежує виконання проекту відповідно до мети та завдань конкурсної програми і ступінь досягнення мети, вирішення завдань і запланованих результатів.

При цьому, аналіз конкурсних програм «Культура без бар'єрів», «Стипендія», «Культура. Регіони», «Культурна спадщина», «Відновлення культурно-мистецької діяльності» показав, що ці програми містять мету та цілі, але не містять чітких завдань і запланованих вимірюваних результатів, а основні

продукти за програмами не дають достатньої інформації щодо їх впливу на досягнення мети програм, тобто кошти витрачаються на проведення «заходу заради заходу».

Можна зробити висновок, що оцінка діяльності Фонду акцентується саме на проектах, однак, варто також приділяти увагу до розширення вимог конкурсних програм, оскільки відповідно до існуючих вимог програм, оцінити вплив від їх реалізації на досягнення цілей державної політики у сфері культури не є можливим.

Варто зазначити, що специфіка проектів сфери культури є такою, що кінцевий результат реалізованих проектів відтермінований у часі, тобто ефект від реалізації проекту може наступати через півроку-рік, чи пізніше, з моменту завершення реалізації певного продукту. Наприклад, створений фільм чи інший культурний продукт може потрапити на міжнародний фестиваль чи інший захід і створити додатковий позитивний вплив щодо іміджу України у сфері культури через багато місяців після його безпосереднього створення. Такі відкладені у часі результати підтриманих Фондом проектів наразі не аналізуються.

Для покращення цієї ситуації необхідно розробити дієвий механізм моніторингу та оцінки, що дозволить здійснювати довготерміновий огляд підтриманих проектів і їх вплив на культуру в довгостроковій перспективі.

Незважаючи на те, що для різних конкурсних програм такі процедури можуть дещо відрізнятися, можна розробити певні методологічні рекомендації щодо здійснення такої оцінки. Наприклад, для оцінки якісного вимірювання реалізації окремих конкурсних програм, можна проводити анкетування чи опитування цільової аудиторії щодо того чи розширився їхній рівень знань з певної теми у сфері культури, або чи змінилася думка щодо питань піднятих у окремих проектах, що реалізуються за підтримки Фонду, і на основі такої оцінки окремих проектів робити узагальнену оцінку щодо результатів реалізації конкурсних програм Фонду у цілому. Також, варто приділяти увагу відкладеним у часі результатам реалізації конкурсних програм через певний період (наприклад, 6, 12, 18, 24 місяці) після завершення окремих проектів за програмами. Тобто, необхідно здійснювати аналіз щодо якісного вимірюваного досягнення мети окремих грантових програм, мети Фонду, та їх впливу на досягнення цілей державної політики у сфері культури.

Для реалізації пропозиції, потребуватиметься створення методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів грантових програм на основі вимірюваних показників та оцінювання їх впливу на досягнення цілей державної політики у сфері культури.

Результатом запровадження такої оцінки реалізації грантових програм Фонду на основі вимірюваних результативних показників буде розуміння впливу на сферу культури від реалізації таких програм. Такі результати оцінки, відповідно до міжнародно визнаних принципів ефективного державного управління, мають використовуватися при формуванні державної політики та прийнятті управлінських рішень у сфері культури на основі більшої повноти

та достовірності інформації. Це матиме сталий позитивний вплив на розвиток сфери культури у довгостроковій перспективі.

Розробка методики оцінювання результатів виконання конкурсних програм має здійснюватися в рамках видатків на діяльність апарату Фонду та не потребує додаткових коштів.

3. Фінансовий контроль та ефективне використання бюджетних коштів одні із ключових аспектів успішної реалізації культурних проектів.

Фонд є бюджетною установою і на реалізацію проектів спрямовуються кошти державного бюджету, тому дуже важливою складовою є якісне опрацювання кошторисів таких проектів. Тому, з метою ефективного використання бюджетних коштів до кожної експертної ради пропонується ввести спеціалістів з фінансів, які рандомно будуть розподілені по-одному в кожен експертну групу.

Залучення фінансових спеціалістів до експертних рад допоможе:

- забезпечити прозорість – оцінка кошторисів буде більш обґрунтованою та відповідатиме реальним фінансовим можливостям;
- оптимізувати витрати – фінансисти допоможуть визначити, де можливе раціональне використання коштів без втрати якості проекту;
- зменшити ризики нецільового використання бюджетних коштів – що є важливим для державного фінансування;
- підвищити загальну якість проектів – адже експертиза стане більш комплексною, охоплюючи не лише культурну, а й економічну складову.

4. Необхідна оптимізація структури та штатного розпису Фонду з урахуванням поточних завдань і функцій Фонду, а також вимог чинних нормативно-правових актів.

На сьогодні кількість штатних одиниць становить 76 осіб. Наявна кількість штатних одиниць є мінімальною для належного виконання покладених на Фонд завдань.

Крім того, в штатному розписі Фонду доцільно передбачити окремі посади, виконання функцій яких наразі покладено на працівників Фонду, зокрема, посаду провідного фахівця з питань запобігання та виявлення корупції.

Варто зазначити, що норма абзацу третього частини першої статті 14 Закону щодо розміру видатків на поточну діяльність та матеріально-технічне забезпечення, діяльність експертних рад Фонду - 16 % річних надходжень Фонду з усіх джерел, з 19 червня 2022 року не застосовується до останнього дня року (включно), в якому припинено або скасовано воєнний стан. Вказані зміни надають законодавчі підстави функціонування Фонду незалежно від розмірів планових асигнувань на гранти та стипендії без приведення штатного розпису Фонду у відповідність.

Таким чином, наявний штатний розпис Фонду не повною мірою дозволяє забезпечити виконання Фондом усіх покладених на нього завдань. Враховуючи навантаження на працівників Фонду та необхідність виконання додаткових

функцій, кількість штатних одиниць повинна бути збільшена до 118 осіб для повноцінного виконання завдань та забезпечення ефективної роботи Фонду.

Слід також взяти до уваги, що пунктом 10 Заходів щодо ефективного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання органів державної влади та інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 710, передбачено недопущення подання Кабінетові Міністрів України пропозицій та прийняття власних рішень щодо збільшення чисельності працівників підпорядкованих органів та установ (крім перерозподілу штатної чисельності в межах одного типу закладів та головного розпорядника бюджетних коштів, не допускаючи збільшення загальної чисельності).

Отже, питання збільшення штатної чисельності Фонду може бути розглянуто МКСК як головним розпорядником бюджетних коштів у межах загальної чисельності закладів, що належать до сфери його управління, не допускаючи збільшення загальної чисельності.

II. Узагальнена інформація про результати оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету з відповідними висновками щодо:

актуальності та узгодженості цілей і завдань державної політики, визначених стратегічними і програмними документами

Діяльність Фонду у період 2021–2024 рр. здійснювалась на основі Стратегії Українського культурного фонду на 2019–2021 роки, ухваленої на засіданні Наглядової ради Фонду 04 лютого 2019 р. (протокол № 22 від 04 лютого 2019 р.) (далі — Стратегія Фонду на 2019–2021 роки).

Аналіз виконання цілей та завдань Стратегії Фонду на 2019-2021 роки дозволив встановити наступне:

1) стратегічні та операційні цілі було досягнуто лише частково (зокрема, оперативні цілі 1.2, 1.4, 2.4, 3.2 та 4.1). Основними причинами цього стали несприятливі зовнішні обставини – пандемія коронавірусу в 2020-2021 роках та спричинені нею карантинні обмеження, щорічний перерозподіл видатків Державного бюджету посеред року, що значно звужувало періоди подання заявок та виконання проектів. Серед внутрішніх причин варто виділити нестабільну роботу Наглядової ради Фонду, періодичні конфлікти в експертному середовищі, а також погіршення умов праці команди Фонду як бюджетної установи (обмеження на оплату праці та «замороження» фонду оплати праці);

2) спільно сформульовані стратегічне бачення та місія організації в 2018 році дозволили отримати довіру від професійних спільнот, прогресуючий з кожним роком запит на грантову підтримку на місцевому та регіональному рівнях, консолідувати спільноти навколо спільної дії та ціннісного об'єднання українців. Водночас критичні зміни в зовнішньому середовищі та екосистемі

культури вимагають переосмислення стратегічного бачення, місії та ролі Фонду в сучасних процесах державотворення;

3) Фонду вдалося мінімізувати ризики щодо очікуваних результатів впровадження Стратегії для переважної більшості цілей – було досягнуто інституційну сталість, відновлено довіру у суспільстві до державних ініціатив, профінансовано створення якісних культурних продуктів, сформовано експертну спільноту з оцінки грантових заявок, підвищено обізнаність про культуру та Фонд серед різних аудиторій, забезпечено цільове використання коштів. Питання бюджетного фінансування стосується найбільших ризиків в діяльності Фонду. Потребують посилення компоненти навчання та доброчесності експертів та заявників, а також підтвердження якості створених культурних продуктів. Кількість поданих заявок досягла пікового значення у 2021 році (3739 заявок на 3,8 млрд грн), що було обумовлено скороченням ринку та карантинними обмеженнями, які діяли впродовж 2020-2021 років. Водночас у 2023 році кількість заявок суттєво скоротилася (2094), як і обсяг запитуваного фінансування (2,2 млрд грн), що обумовлено бюджетними можливостями, розширенням підтримки екосистеми культури партнерами з розвитку, частковою міграцією митців за кордон. У 2019 та 2021 роках Фонд розподілив найбільше – майже по 500 млн грн (при цьому кількість реалізованих заявок зросла майже на 20% і склала 542 проекти).

У структурі поданих заявок впродовж 2018-2023 років в розрізі секторів найбільший запит спостерігався від представників аудіовізуального мистецтва, культурної спадщини та культурних і креативних індустрій. Запит від креативних індустрій був циклічним (пік заявок припав на 2019 та 2021 роки). Аудіовізуальні мистецтва та культурна спадщина в 2020-2022 роках мали стабільно запит понад 500 заявок. Це свідчить про важливість для цих секторів бюджетного фінансування (і відповідно – вищі мультиплікативні ефекти від інвестицій держави).

У 2023 році в структурі запиту (за обсягом фінансування) за секторами 49,5% зайняла культурна спадщина (потреба в 574,6 млн грн) – порівняно з 2022 роком за цим сектором зафіксоване найменше зниження абсолютного обсягу запиту. Це свідчить про нагальність та критичність потреби в секторі, важливість повноцінного виконання та пріоритизації органами місцевого самоврядування своїх повноважень в сфері захисту об'єктів культурної спадщини місцевого значення.

Серед різних організаційно-правових форм господарської діяльності найбільший запит до Фонду мали недержавні організації – з піковими роками в 2020-2022, коли понад 1,5 тисячі заявників звернулися за підтримкою. Це підтверджує системну важливість Фонду для гравців недержавного сектору. При цьому, потребує діалогу у спільнотах конкретизація ролі меценатів та благодійників, особливо в часи війни.

У структурі підтриманих проектів у 8 областях - Волинській, Запорізькій, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Херсонській та Чернігівській (без урахування обласних центрів) два роки в періоді 2018-2022 років жоден заявник не отримав грантової підтримки. Це вказує на необхідність адресної роботи з відповідними регіонами для підвищення залученості заявників та якості самих заявок.

Після повномасштабного російського вторгнення команда Фонду здійснила перегляд та адаптацію напрацювань щодо Стратегії відповідно до актуальних завдань та викликів — відновлення і розвитку сфери культури та креативних індустрій в умовах воєнного стану.

Відповідна робота була проведена впродовж 2022 – початку 2023 рр. і включала робочі зустрічі з керівництвом та співробітниками Фонду, опитування цільових груп, дослідження культурної сфери, проведення круглих столів.

У підсумку нова «Стратегія Українського культурного фонду 2024–2027» була затверджена Наглядовою радою Фонду рішенням № 28 від 03.11.2023.

Роль Фонду впродовж періоду дії Стратегії буде адаптивно-цільовою. У короткому горизонті (2024–2025 роках) як «постачальник останньої надії» Фонд сприятиме збереженню культурного розмаїття шляхом підтримки інституцій та митців через створення сучасного українського культурного продукту, заохочуватиме навчання та розвиток спільнот через проекти співпраці та партнерства. У цей період відбуватиметься поступовий перехід від кількості до якості проектних заявок, удосконалення моделі експертного оцінювання проектів, проводитимуться дослідження аудиторій та територій, які найбільш постраждали від війни, накопичуватиметься база кращих практик кроссекторальної співпраці. Упродовж цього періоду Фонд активно комунікуватиме з МКСК, органами місцевого самоврядування, інститутами громадянського суспільства щодо конкретизації розподілу ролей для досягнення суспільно важливого результату. У 2026-2027 роках Фонд сфокусується на підтримці інновацій, модернізації екосистеми створення та поширення сучасного українського культурного продукту (як україномовного, так і англійськомовного), удосконалив систему моніторингу та оцінювання заявок і проектів.

відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Для проведення огляду витрат державного бюджету в частині фінансування реалізації бюджетної програми Фонду були використані, зокрема: статистичні дані; дані внутрішньогосподарського обліку, бюджетної та фінансової звітності; інформація та дані, що містяться у документах, які складаються та використовуються в процесі планування та виконання державного бюджету; звіти та інша інформація, узагальнена структурними підрозділами Фонду.

Інформацію щодо напрямів використання Фондом бюджетних коштів упродовж 2021–2024 рр. за КПКВК 3801140 подано у таблицях 13-16:

Таблиця 13

Планові напрями використання бюджетних коштів за 2021 рік

тис. грн

№ з/п	Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено у паспорті бюджетної програми (зі змінами)		
		загальний фонд	спеціальний фонд	разом
1	Забезпечення поточної діяльності Українського культурного фонду	98 425,4	0,0	98 425,4
2	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	511 971,7	0,0	511 971,7
3	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання стипендій фізичним особам	5 000,0	0,0	5 000,0
	Усього	615 397,1	0,0	615 397,1

Таблиця 14

Планові напрями використання бюджетних коштів за 2022 рік

тис. грн

№ з/п	Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено у паспорті бюджетної програми		
		загальний фонд	спеціальний фонд	разом
1	Забезпечення поточної діяльності Українського культурного фонду	112 053,5	184,8	112 238,3
2	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	583 281,0	2 520,0	585 801,0
3	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання стипендій фізичним особам	5 000,0		5 000,0
	Усього	700 334,5	2 704,8	703 039,3

Таблиця 15

Планові напрями використання бюджетних коштів за 2023 рік

тис. грн

№ з/п	Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено у паспорті бюджетної програми (зі змінами)		
		загальний фонд	спеціальний фонд	разом
1	Забезпечення поточної діяльності Українського культурного фонду	53 423,9	0,0	53 423,9
2	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам	148 305,3	0,0	148 305,3
3	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання стипендій фізичним особам	5 000,0	0,0	5 000,0
	Усього	206 729,2	0,0	206 729,2

Таблиця 16

Планові напрями використання бюджетних коштів за 2024 рік

тис. грн

№ з/п	Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено у паспорті бюджетної програми (зі змінами)		
		загальний фонд	спеціальний фонд	разом
1	Забезпечення поточної діяльності Українського культурного фонду	62 783,0	0,0	62 783,0
2	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам	147 905,5	0,0	147 905,5
3	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання стипендій фізичним особам	5 000,0	0,0	5 000,0
	Усього	215 688,5	0,0	215 688,5

Всі виділені кошти за бюджетною програмою відповідають пріоритетним напрямам діяльності Фонду, які узгоджуються з державною політикою та стратегічними документами у сфері культури.

Протягом 2021–2024 років сума коштів, що виділялася на напрями використання бюджетних коштів, змінювалася відповідно до умов фінансування, пов'язаних з бюджетними обмеженнями та зовнішніми факторами, зокрема, пандемією та війною.

У 2021 році загальна сума виділених коштів загального фонду становила 615 397,1 тис. грн. та надходження спеціального фонду – 7 615,7 тис. гривень. Найбільшу частину фінансування було спрямовано на здійснення заходів з підтримки проектів шляхом надання грантів юридичним та фізичним особам-підприємцям – 511 971,7 тис. грн за рахунок загального фонду та 6 414,1 за рахунок спеціального фонду. Водночас, для забезпечення поточної діяльності Фонду було виділено 98 425,4 тис. грн. за рахунок загального фонду та 1 201,6 тис. грн за рахунок спеціального фонду. Видатки на надання стипендій фізичним особам склали 5 000,0 тис. гривень.

У 2022 році, загальна сума виділених коштів загального фонду зросла до 700 334,5 тис. грн., та надходження спеціального фонду - 243,2 тис. гривень. Через необхідність адаптації до умов пандемії та пов'язаних з нею обмежень відбулося збільшення коштів на поточну діяльність Фонду до 112 053,5 тис. грн за рахунок загального фонду та за рахунок спеціального фонду - 152,3 тис. грн. Водночас, сума виділених коштів на надання гранти залишалися на високому рівні — 583 281,0 тис. грн за рахунок загального фонду та 90,9 тис. грн за рахунок спеціального фонду, а підтримка стипендій була на рівні попереднього року — 5 000,0 тис. грн за рахунок загального фонду. Після секвестру бюджету загального фонду, сума виділених коштів зменшилась та склала: 63 032,4 тис. грн, (поточна діяльність - 58 532,4 тис. грн та стипендії - 4 500,0 тис. гривень).

У 2023 році, через воєнний стан, загальна сума виділених коштів значно знизилась і склала 206 729,2 тис. грн за рахунок загального фонду та 7 357,7 тис. грн. - надходження спеціального фонду. Водночас, для забезпечення поточної діяльності Фонду було виділено 53 423,9 тис. грн. за рахунок загального фонду та 5 849,9 тис. грн за рахунок спеціального фонду. Найбільше скорочення фінансування відбулося в напрямку грантів за рахунок загального фонду та становило 148 305,3 тис. грн, а за рахунок спеціального фонду збільшилось - 157,1 тис. грн. Кошти загального фонду на стипендії залишились на рівні 5 000,0 тис. грн та кошти спеціального фонду склали — 1 350,7 тис. грн, що показує стабільність цього виду підтримки попри обмеження.

2024 рік відзначився певним відновленням фінансування. Загальна сума виділених коштів склала 215 688,5 тис. грн за рахунок загального фонду, надходження спеціального фонду - 16 623,5 тис. грн. На поточну діяльність Фонду виділено 62 783,0 тис. грн. за рахунок загального фонду та 13 334,0 тис. грн за рахунок спеціального фонду, на гранти - 147 905,5 тис. грн за рахунок загального фонду та 24,0 тис. грн - за рахунок спеціального фонду, що є більшим показником порівняно з попереднім роком. За рахунок загального фонду кошти

на стипендії залишились на рівні попереднього року - 5 000,0 тис. грн., за рахунок спеціального фонду надходження коштів на стипендії склали 3 265,5 тис. грн.

Загалом, впродовж 2021-2024 років спостерігалася динаміка змін, яка була зумовлена як внутрішніми, так і зовнішніми економічними факторами. Витрати на надання грантів залишаються основним напрямком фінансування Фонду.

Враховуючи важливість інтеграції цифрових технологій у всі сфери життя, особливо в умовах воєнного часу та глобальних змін, актуальним є питання витрат грантових коштів на видатки розвитку, зокрема закупівлю обладнання, необхідного для реалізації культурних проектів.

Фонд, виконуючи спеціальні функції щодо сприяння національно-культурному розвитку України та враховуючи пріоритетні напрями розвитку держави (державні стратегічні та програмні документи), сприяє створенню конкурентоздатного вітчизняного (національного) культурного продукту у цифровому форматі - цифрові твори мистецтва, дані та бази даних (цифрові архіви, описи, каталоги, фонди, колекції, зібрання), цифрові звукозаписи, електронні книги, цифрові зображення (цифрові експонати, 3D-моделі, мультимедійні голограми), цифрові відеозаписи (відеоролики, відеозаписи, влоги, анімовані гіфки, відео наживо, записані презентації, вебінари та ін.). Такі продукти та контент потребують відповідних інструментів, технічних засобів та прикладного програмного забезпечення.

Порядком здійснення контролю передбачена можливість придбання грантоотримувачем в рамках реалізації проекту основних засобів вартістю до 50,0 тис. грн (без ПДВ) за одиницю, а також придбання за рахунок коштів стипендії обладнання, інструментів, інвентаря вартістю до 20,0 тис. грн (без ПДВ).

Так, наприклад, вартість оренди найпростішого ноутбука складає понад 300 грн за день. Зважаючи на те, що тривалість реалізації проекту в середньому складає від 4 до 5 місяців, придбання персонального комп'ютера чи ноутбука вартістю до 50,0 тис. грн, які використовуються постійно, відповідає принципам ефективного, цільового та раціонального використання державних коштів.

відповідності витрат бюджету встановленим вимогам, правильності та повноти їх розрахунку в бюджетних документах

При складанні паспортів бюджетної програми, звітів про виконання паспортів бюджетної програми, результатів оцінки ефективності бюджетної програми МКСК дотримується вимог чинних нормативно-правових актів до розрахунків обсягів бюджетних коштів, визначеного Міністерством фінансів України, а також вимог бюджетного законодавства при плануванні та виконанні результативних показників бюджетної програми КПКВК 3801140.

Протягом 2021–2024 рр. кошти Державного бюджету використовувалися ефективно, раціонально, прозоро та економно, виключно за відповідним цільовим призначенням відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення Українським культурним

фондом заходів з підтримки проектів затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 414.

В умовах російської агресії, розуміючи актуальність загальнодержавної економії бюджетних коштів, діяльність Фонду проводиться в режимі суворої економії та відповідно до фінансової спроможності держави.

Протягом 2021–2024 рр. витрати на фінансування грантів та стипендій здійснювалось із дотриманням вимог конкурсних процедур відповідно до Закону та розроблених на його виконання документів.

зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом

Відповідно до частини першої статті 14 Закону у редакції, що діяла до 2021 року включно, фінансування поточної діяльності та матеріально-технічне забезпечення Українського культурного фонду, діяльності експертних рад Фонду здійснюються в обсязі, що не перевищує 16 відсотків річних надходжень Українського культурного фонду з усіх джерел.

Законом України від 19 червня 2022 року № 2307-IX «Про внесення зміни до розділу 6 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Український культурний фонд», було внесено зміни до Закону та визначено, що норма абзацу третього частини першої статті 14 цього Закону щодо здійснення фінансування поточної діяльності та матеріально-технічного забезпечення Українського культурного фонду, діяльності експертних рад Фонду в обсязі, що не перевищує 16 відсотків річних надходжень Українського культурного фонду з усіх джерел, не застосовується до останнього дня року (включно), в якому припинено або скасовано воєнний стан.

Внесені зміни до Закону дозволили забезпечити діяльність установи в умовах російської військової агресії, зберегти кадровий потенціал задля підтримки нової для України моделі надання на конкурсних засадах державного фінансування ініціатив у сфері культури та креативних індустрій.

У 2021 р. було реалізовано 542 проекти на суму 504 004,2 тис. грн, а проектами за підтримки Фонду було охоплено близько 13,1 млн осіб. За підсумками 2022 року основна мета та завдання бюджетної програми не були виконані в повному обсязі. Через повномасштабне військове вторгнення російської федерації була призупинена реалізація конкурсних програм грантового сезону 2022 року, а кошти передбачені на реалізацію культурно-мистецьких проектів були спрямовані на потреби Збройних сил України. У підсумку Фондом було проведено один конкурсний відбір проектів (всі етапи) за програмою ДОРС ЛОТ 5 «Стипендія на відновлення культурно-мистецької діяльності». Програма була спрямована на підтримку та відновлення

індивідуальної мистецької діяльності представників сфери культури та креативних індустрій України в умовах воєнного часу. Було реалізовано 32 стипендії на суму 4 401,4 тис. грн. У 2022 р. підрахунок охопленої аудиторії у процесі реалізації стипендіальних проектів не здійснювався. У грантовому сезоні 2023 р., разом з пролонгованими проектами з 2022 р., Фонд підтримав 213 проектів на загальну суму 148 672,4 тис. гривень. У 2023 р. проекти підтримані Фондом охопили 6,2 млн осіб.

У грантовому сезоні 2024 р. до Фонду було подано 1 560 заявок із запитом на отримання фінансування – 1 117 883,9 тис. грн. Фонд підтримав 235 проектів на загальну суму 148 349,5 тис. грн. У 2024 р. проекти підтримані Фондом охопили 7,5 млн осіб.

При плануванні видатків Фонд дотримується граничних обсягів видатків як на поточну діяльність, так і на фінансування проектів (грантів та стипендій), які доводяться МКСК при формуванні бюджету Фонду. Крім того, Фонд залучає кошти спеціального фонду для підтримки грантових проектів. Інформацію щодо фактичних видатків Фонду, залучення коштів загального та спеціального фондів для підтримки проектів представлено в таблицях 17-22.

Таблиця 17

Фактичні видатки Фонду за 2021 рік

№ з/п	Напрями використання бюджетних коштів	Касові видатки (надані кредити з бюджету)		
		загальний фонд	спеціальний фонд	разом
1	Забезпечення поточної діяльності Українського культурного фонду	66 338,7	1 049,1	67 387,8
2	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	492 993,0	6 328,4	499 321,4
3	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання стипендій фізичним особам	4 682,8	0,0	4 682,8
	Усього	564 014,5	7 377,5	571 392,0

тис. грн

Таблиця 18

Фактичні видатки Фонду за 2022 рік

тис. грн

№ з/п	Напрями використання бюджетних коштів	Касові видатки (надані кредити з бюджету)		
		загальний фонд	спеціальний фонд	разом
1	Забезпечення поточної діяльності Українського культурного фонду	38 181,0	0,0	38 181,0
2	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проєктів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	0,0	0,0	0,0
3	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проєктів, шляхом надання стипендій фізичним особам	4 401,4	0,0	4 401,4
	Усього	42 582,4	0,0	42 582,4

Таблиця 19

Фактичні видатки Фонду за 2023 рік

тис. грн

№ з/п	Напрями використання бюджетних коштів	Касові видатки (надані кредити з бюджету)		
		загальний фонд	спеціальний фонд	разом
1	Забезпечення поточної діяльності Українського культурного фонду	53 002,8	2 431,2	55 434,0
2	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проєктів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам	142 395,7	148,0	142 543,7
3	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проєктів, шляхом надання стипендій фізичним особам	4 832,1	1 296,6	6 128,7
	Усього	200 230,6	3 875,8	204 106,4

Фактичні видатки Фонду за 2024 рік

тис. грн

№ з/п	Напрями використання бюджетних коштів	Касові видатки (надані кредити з бюджету)		
		загальний фонд	спеціальний фонд	разом
1	Забезпечення поточної діяльності Українського культурного фонду	62 362,1	5 355,2	67 717,3
2	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам	141 893,0	24,0	141 917,0
3	Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання стипендій фізичним особам	4 694,3	1 738,2	6 432,5
	Усього	208 949,4	7 117,4	216 066,8

Таблиця 21

Кошти загального фонду для підтримки проектів за 2021-2024 рр.

Назва	2021		2022		2023		2024	
	Кількість угод	Сума, тис. грн.	Кількість угод	Сума, тис. грн.	Кількість угод	Сума, тис. грн.	Кількість угод	Сума, тис. грн.
Укладено угод про надання гранту:	507	492 993,0	0	0,0	169	142 395,7	196	141 893,0
Укладено угод про надання стипендії:	35	4 682,8	32	4 401,4	35	4 832,1	31	4 694,3

**Кошти спеціального фонду для підтримки проектів
за 2021-2024 рр.**

тис. грн

Назва	2021		2022		2023		2024	
	Угоди, од	Сума, тис. грн	Угоди, од	Сума, тис. грн	Угоди, од	Сума, тис. грн	Угоди, од	Сума, тис. грн
Здійснення Фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам	33	6 328,4	0	0,0	1	148,0	1	24,0
Здійснення Фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання стипендій фізичним особам	0	0,0	0	0,0	11	1 296,6	11	1 738,2

Враховуючи вищевикладене, за КПКВК 3801140 зв'язок між витраченими коштами та отриманим результатом підтверджує ефективність використання бюджетних коштів.

Щодо надання інституційної підтримки: через пандемію коронавірусу у 2020 році відбувся секвестр Державного бюджету з відповідним зменшенням фінансування Фонду, і лише в липні 2020 року на усунення негативних наслідків карантинних обмежень Урядом було виділено кошти на підтримку секторів культури та креативних індустрій. Це дозволило не лише надати гранти на реалізацію культурно-мистецьких проектів, а й здійснити 3 хвили конкурсів на надання грантів інституційної підтримки.

Постановою Кабінету Міністрів України від 08 липня 2020 р. № 592 затверджено Порядок використання коштів, виділених для здійснення деяких заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі – Порядок № 592), який визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Державна підтримка сфери культури, туризму та креативних індустрій у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої

коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками, за рахунок коштів, які виділені із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками» (далі – КПКВК 3801320).

За КПКВК 3801320 для надання грантів інституційної підтримки юридичним особам усіх форм власності сфери культури, культурно-пізнавального (внутрішнього туризму та тим особам, основний вид діяльності яких належить до креативних індустрій, для забезпечення конкурентоспроможності та створення робочих місць в умовах дії запроваджених відповідно до законодавства обмежень господарської діяльності, зумовлених надзвичайною ситуацією чи надзвичайним станом, або вжиття адміністративних та (або) медико-санітарних заходів (карантин), Фондом отримано коштів на загальну суму 580 966,6 тис. грн, з яких на суму 518 259,3 тис. грн укладено 853 договори про надання грантів інституційної підтримки.

За підсумками реалізації бюджетної програми КПКВК 3801320 у 2020 році в умовах встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, мета та завдання бюджетної програми виконані відповідно до діючих нормативно-правових актів та досягнуті певні результативні показники, а саме: Фондом надана підтримка юридичним особам усіх форм власності у сфері культури, культурно-пізнавального (внутрішнього) туризму та тим особам, основний вид діяльності яких належить до креативних індустрій, задля забезпечення конкурентоспроможності та створення робочих місць у вигляді 853 грантів інституційної підтримки.

ефективності надання публічних послуг за рахунок бюджетних коштів, рівня забезпечення потреб, задоволення інтересів отримувачів/користувачів і надавачів публічних послуг

Відповідно до Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» від 15.07.2021 № 1689-IX публічна послуга визначається як «юридично або соціально значуща дія суб'єкта надання публічної (електронної публічної) послуги, у тому числі адміністративна послуга, за заявою (зверненням, запитом) суб'єкта звернення або без такого звернення, у результаті якої набуваються, переходять, припиняються права та/або здійснюються обов'язки суб'єктом звернення, надаються відповідні матеріальні та/або нематеріальні блага суб'єкту звернення». Фонд є державною бюджетною установою, створеною на виконання Закону, та виконує передбачені

цим законом спеціальні функції щодо сприяння національно-культурному розвитку України шляхом проведення конкурсного відбору проектів для надання грантів та стипендії. Кошти Фонду використовуються виключно згідно з вимогами частини першої статті 14 Закону, а саме на:

- підтримку проектів, в тому числі на умовах співфінансування, що здійснюється на договірних засадах;
- забезпечення поточної діяльності Українського культурного фонду, виконання покладених на Український культурний фонд функцій та повноважень у межах кошторису Українського культурного фонду;
- виплату винагороди та інших передбачених законодавством виплат експертам експертних рад Фонду за умови, що такі виплати пов'язані з діяльністю експертів, що визначена Положенням про експертні ради Фонду.

З огляду на вищевикладене, Фонд не надає публічні послуги.

повноти (інформативності) та якості документів, що формуються головним розпорядником бюджетних коштів і застосовуються у бюджетному процесі (бюджетні запити, паспорти бюджетних програм тощо)

Відповідно до статті 35 Бюджетного кодексу України МКСК щороку забезпечує складання бюджетних запитів для подання Міністерству фінансів України відповідно до Бюджетної декларації та вимог інструкцій з підготовки бюджетних запитів з урахуванням планів діяльності на середньостроковий період, звітів про виконання паспортів бюджетної програми, результатів оцінки ефективності бюджетної програми, висновків про результати контрольних заходів, проведених органами, уповноваженими на здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

МКСК при складанні бюджетного запиту на плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди дотримується відповідних вимог до розрахунків обсягів бюджетних коштів, визначених Міністерством фінансів України, за бюджетною програмою КПКВК 3801140.

Інформація, що зазначена у документах, що формуються МКСК як головним виконавцем бюджетної програми і застосовуються у бюджетному процесі, є повною (інформативною) та актуальною. При складанні бюджетного запиту на плановий (2025 рік) та наступні за плановими два бюджетні періоди враховуються критерії інклюзії та гендерні показники бюджетування.

Бюджетні документи, що формуються МКСК як головним виконавцем бюджетної програми і застосовуються у бюджетному процесі, розроблені відповідно до вимог бюджетного законодавства.

ефективності системи управління бюджетними коштами

З огляду на чіткий механізм розподілу коштів, МКСК забезпечено ефективну систему управління бюджетними коштами, які спрямовані на виконання бюджетної програми Фонду. Також застосована система управління бюджетними коштами сприяла майже повному освоєнню коштів.

Фонд при використанні видатків чітко дотримується затверджених асигнувань відповідно до паспорту бюджетної програми та кошторису.

Об'єктивною причиною повернення коштів у Державний бюджет є повернення грантоотримувачами коштів гранту через невиконання/неможливість виконання умов Договору про надання гранту та зменшення суми фінального траншу через непідтвердження фінального звіту та випадків розірвання угод в односторонньому порядку та відмов грантоотримувачів від подальшої реалізації проекту з власних причин.

Протягом 2021–2024 рр. Фонд постійно вживав заходів з підвищення ефективності бюджетної програми, а саме:

- покращував системи планування бюджетної програми Фонду;
- удосконалював результативні показники та методології їх обчислення в паспорті бюджетної програми Фонду;
- покращував фінансову дисципліну щодо запобігання виникненню кредиторської та дебіторської заборгованості та її погашення;
- підвищував ефективність системи управління бюджетними коштами: удосконалював механізми та процедури, що застосовуються під час розподілу та використання бюджетних коштів, управлінського обліку та адміністративної статистики;
- проводив гендерний аналіз бюджетної програми;
- проводив дослідження, опитування (анкетування) щодо ефективності витрат бюджетних коштів на реалізацію культурних проектів;
- проводив постійний аналіз причин щодо виникнення економії і, в разі виникнення – своєчасний перерозподіл бюджетних коштів за видатками для раціонального використання (закупівлі необхідних товарів та послуг);
- розроблював нормативно-правові документи щодо використання бюджетних коштів грантоотримувачами;
- удосконалював систему управління проектами для кращої подачі заявок на конкурс грантоотримувачами та для оперативної та якісної обробки заявок Фондом.

МКСК здійснюється постійний контроль за цільовим, ефективним та раціональним використанням бюджетних коштів. Інформацію щодо повернених коштів у держбюджет за 2021–2024 рр. подано у таблиці 23.

Повернені кошти у державний бюджет за 2021-2024 рр.

тис. грн

Назва	Причини повернення	2021	2022	2023	2024
Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання грантів юридичним особам та фізичним особам	Секвестр	-	583 281,0	-	-
	Повернення невикористаних коштів, непідтвердження витрат, розірвання угод,	18 978,7	-	5 909,6	6 012,5
Здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, шляхом надання стипендій фізичним особам	Секвестр	-	500,0	-	-
	Повернення невикористаних коштів, непідтвердження витрат, розірвання угод	317,2	98,6	167,9	305,7

Причини повернення у державний бюджет коштів за 2021-2024 рр.:

2021 рік:

18 978,7 тис. грн пов'язано: а) з фінансовою та змістовою перевіркою проектів, на підставі зауважень від Фонду видатки на реалізацію проектів були скориговані до рівня середньоринкових цін; б) внаслідок раціонального та економного використання коштів на етапі реалізації проектів грантоотримувачами.

317,2 тис. грн – у зв'язку з неможливістю реалізації деяких проектів, пов'язаних з навчанням, стажуванням, участю у арт-резиденціях (Арт-резиденція – це форма мистецької мобільності у рамках якої художникам, кураторам, та іншим діячам сфери культури надають просторові, часові, фінансові та інформаційні ресурси для роботи у сферах їх мистецької практики – досліджень, рефлексій, індивідуальної чи/та колективної роботи), виставкових проектах, конференціях, форумах, проведення досліджень за кордоном через пандемію гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та економією коштів на етапі реалізації проектів стипендіатами.

2022 рік:

583 281,0 тис. грн – пов'язано з початком повномасштабного вторгнення російської федерації та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 березня 2022 р. № 245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», кошти у сумі 583 281,0 тис. грн, що були передбачені на реалізацію культурно-мистецьких проектів у 2022 році, були спрямовані на забезпечення потреб Збройних Сил України для протидії агресії з боку російської федерації.

598,6 тис. грн – у зв'язку з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2022 р. № 401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» та економією коштів на етапі реалізації проектів стипендіатами.

2023 рік:

5 909,6 тис. грн пов'язано: а) з повернення грантоотримувачами коштів гранту через невиконання/неможливість виконання умов грантового договору та зменшення суми фінального траншу через не підтвердження фінального звіту у сумі 3 071,5 тис. грн; б) з випадками розірвання угод в односторонньому порядку та відмов грантоотримувачів від подальшої реалізації проекту з власних причин – 2 838,1 тис. грн.

167,9 тис. грн – у зв'язку з поверненням стипендіатами коштів стипендії через невиконання/непідтвердження фінального звіту у сумі 99,9 тис. грн, а також у зв'язку з розірвання угод в односторонньому порядку; випадків відмов стипендіатами від подальшої реалізації проекту з власних причин – 68,0 тис. гривень.

2024 рік:

6 012,5 тис. грн пов'язано з: а) поверненням грантоотримувачами коштів гранту та зменшення суми фінального траншу через невиконання/не підтвердження фінального звіту у сумі 1 210,1 тис грн; б) випадків розірвання угод в односторонньому порядку та відмов грантоотримувачів від подальшої реалізації проекту з власних причин – 4 802,4 тис гривень.

305,7 тис. грн – у зв'язку з поверненням стипендіатами коштів стипендії через невиконання/не підтвердження фінального звіту у сумі 142,8 тис. грн, а також у зв'язку з розірвання угод в односторонньому порядку; випадків відмов стипендіатами від подальшої реалізації проекту з власних причин у сумі 162,9 тис. гривень.

Порівняння показників бюджетної програми за 2023 та 2024 рр. подано у таблиці 24.

**Показники бюджетної програми Фонду за 2023–2024 рр.
(загальний та спеціальний фонд)**

Назва	одиниця виміру	2023 рік	2024 рік	Відхилення (+)(-)
Затрат:				
Загальна вартість грантів, реалізація яких здійснюється за підтримки Українського культурного фонду	тис. грн	142 543,7	141 917,0	-626,7
Стипендії для підтримки мистецьких дебютів, стимулювання творчої праці діячів культури і мистецтва, зокрема молодих митців	тис. грн	6 128,7	6 432,5	303,8
Продукту:				
Кількість проектів, яким надана підтримка Фонду у вигляді грантів	угод	169	196	27
Кількість стипендіатів, яким надана фінансова підтримка на мистецькі дебюти, стимулювання творчої праці діячів культури і мистецтва, зокрема молодих митців	угод	44	39	-5

Висновок про ефективність бюджетної програми Українського культурного фонду КПКВК 3801140:

– за результатами поточної діяльності Фонду у 2020–2024 роках досягнута мета та виконані завдання бюджетної програми;

– паспорти бюджетної програми та звіти по виконанню бюджетної програми Фонду протягом звітних періодів складались якісно та подавались до Міністерства фінансів України в установлені законодавством строки в повному обсязі з дотриманням вимог законодавства;

– кошти використовувались на видатки відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів, затвердженого Кабінетом Міністрів України від 18.04.2018 № 414;

– проведення закупівлі товарів, робіт та послуг проводилось з дотриманням вимог Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII та чинними нормативно-правовими актами у сфері публічних закупівель.

III. Варіанти досягнення цілі огляду

Ціллю здійснення огляду витрат у сфері культури в частині реалізації Українським культурним фондом проектів у сферах культури та мистецтв є удосконалення механізму підтримки Українським культурним фондом проектів у сферах культури та мистецтв та підвищення ефективності управління Українським культурним фондом бюджетними коштами.

1. Опис варіанта 1

1.1. Назва варіанта

Удосконалення механізмів підтримки культурних проектів та оптимізація управління бюджетними коштами Українським культурним фондом для підвищення ефективності.

1.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

- удосконалення нормативно-правових засад роботи органів управління Фонду;
- удосконалення системи моніторингу та оцінювання результатів виконання конкурсних програм Фонду;
- посилення контролю за плануванням окремих видатків;
- запровадження довгострокового моніторингу проектів, зокрема тих основним продуктом яких є проведення досліджень, для підтвердження ефективного використання бюджетних коштів;
- проведення аудиту діяльності Фонду з метою оцінки ефективності діяльності Фонду, аналізу відповідності діяльності Фонду його статутним завданням та оцінки ефективності реалізації програм підтримки культури.

1.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Виконання зазначених у варіанті завдань створить нормативно-правове та організаційне підґрунтя для подальшого підвищення ефективності реалізації проектів, що суттєво вплине на розвиток культурної сфери, та дає можливість чіткості планування бюджетних витрат, прогнозувати результати та контролювати їх досягнення.

Чітка система оцінювання та контролю підвищить довіру громадськості та учасників конкурсів до діяльності Фонду.

1.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Реалізація завдань, визначених варіантом, буде здійснюватися в межах видатків, передбачених у державному бюджеті на відповідний рік

за КПКВК 3801140 «Забезпечення функціонування Українського культурного фонду, у тому числі здійснення Фондом заходів з підтримки проектів» МКСК.

1.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Удосконалення нормативної бази може призвести до неузгодженості нових норм із чинним законодавством або внутрішніми документами Фонду	Проведення юридичної експертизи та консультацій на всіх етапах підготовки документів. Залучення фахівців для аналізу потреб та розробки реальних інструментів удосконалення
Обмеження фінансування	Чітке та обґрунтоване подання бюджетного запиту із відповідним поясненням щодо необхідності виділення чітко визначеного обсягу коштів
Посилення контролю може уповільнити процес планування і погодження видатків	Впровадження чітких термінів для всіх етапів контролю
Довгостроковий моніторинг потребує значних ресурсів для відстеження ходу виконання проектів, збору даних, аналізу результатів і коригування планів. Це може призвести до перевантаження персоналу Фонду	Чітко визначені методологія і критерії оцінки для довгострокового моніторингу. Тренінги та підтримка для учасників проектів, щоб вони розуміли вимоги до звітності та моніторингу.
Аудит може проводитися неякісно або аудитор може не помітити порушень або зловживань у розподілі бюджетних коштів	Залучення незалежних, кваліфікованих аудиторів, щоб забезпечити об'єктивність і прозорість процесу

Не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, не стосується інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації варіанту.

1.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
Внесення змін в Закон України «Про Український культурний фонд» щодо вдосконалення основних засад діяльності Фонду, зокрема щодо реалізації довгострокових проектів, уточнення строку повноважень органів управління Фондом	МКСК	2025 рік	розроблення та подання Уряду відповідного законопроекта
Внесення змін до Порядку здійснення контролю за виконанням суб'єктами, які отримують фінансування, зобов'язань перед Українським культурним фондом, затвердженого рішенням Наглядової ради Фонду від 21.09.2023 № 21, а саме: - визначення конкретних джерел фінансування компенсації витрат по відрядженнях (за рахунок коштів гранту – добові, витрати на проїзд та проживання для членів команди проекту, витрати на проїзд та проживання для учасників проекту; за рахунок коштів співфінансування – витрати на харчування для учасників проекту); - забезпечення детального обґрунтування витрат на рекламні послуги (у тому числі послуги з нанесення логотипів), які пов'язані з охопленням та просуванням культурно-мистецького продукту; - визначення джерелом фінансування для здійснення витрат на закупівлю нематеріальних активів (програмного забезпечення, авторських прав та інших нематеріальних активів) кошти співфінансування.	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного рішення Наглядовою радою Фонду
У разі закупівлі предметів довгострокового користування (комп'ютери, принтери, сканери, сценічне обладнання тощо) після	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного рішення

закінчення реалізації проекту передбачити їх передачу закладу культури державної чи комунальної форми власності			Наглядовою радою Фонду
Запровадження моніторингу подальшої долі проектів за підтримки Фонду	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного рішення Наглядовою радою Фонду
Звітування грантоотримувачів до моменту логічного завершення циклу проекту (прем'єра вистави, опери тощо)	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного рішення Наглядовою радою Фонду
У разі надання коштів на створення «особистого культурного продукту» (запис пісні, друк книжки тощо) передбачити обов'язкову умову щодо співфінансування проекту в обсязі не менше 30 - 50% за рахунок коштів грантоотримувача/стипендіата.	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного рішення Наглядовою радою Фонду
Внесення змін до Порядку здійснення контролю за виконанням суб'єктами, які отримують фінансування, зобов'язань перед Українським культурним фондом, затвердженого рішенням Наглядової ради Фонду від 21.09.2023 № 21, та Інструкцій для заявників, що подають заявки на ЛОТ-и, основним продуктом яких є проведення досліджень, вимоги щодо обов'язкового повідомлення Фонду про подальше використання результатів цих досліджень впродовж трьох років після їх реалізації	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного рішення Наглядовою радою Фонду
Проведення аудиту діяльності Фонду відповідно до ст. 15 Закону України «Про Український культурний фонд»	УКФ, МКСК	2025 рік	Подання аудиторського звіту до МКСК та Мінфіну

2. Опис варіанта 2

2.1. Назва варіанта

Запровадження фінансової експертизи у процес оцінювання проектів. Фінансовий моніторинг і аудит грантових заявок.

2.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

- залучення фінансових спеціалістів до складу експертних рад для підвищення якості оцінки кошторисів і забезпечення ефективного використання бюджетних коштів для реалізації проектів за підтримки Фонду;
- оптимізація структури та штатного розпису Фонду для повноцінного виконання завдань та забезпечення ефективної роботи Фонду;
- посилення контролю за виконанням грантоотримувачами зобов'язань перед Фондом в частині погодження усіх змін до кошторисів проектів незалежно від їх обсягів;
- проведення аудиту діяльності Фонду.

2.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Виконання зазначених у варіанті завдань вплине на ефективне використання бюджетних коштів та підвищення рівня фінансової грамотності у сфері культурних проектів.

2.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Зростання витрат на фінансових спеціалістів може мати вплив на витрати Фонду через збільшення операційних витрат, скорочення фінансування проектів, зниження ефективності розподілу коштів. Окрім зарплати, Фонд може понести додаткові витрати на координацію, організацію роботи експертів та технічне забезпечення їхньої діяльності, зокрема удосконалення системи управління проектами.

2.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Зростання витрат на оплату праці залучених експертів	Зростання витрат на оплату праці залучених експертів
Оптимізація структури та перегляд штатного розпису може призвести до	Проведення оцінки потреби в професіоналах та фахівцях для

того, що на деякі посади будуть призначені працівники з недостатньою кваліфікацією або без досвіду, що може погіршити якість роботи	залучені до роботи. Дотримання трудового законодавства та здійснення контролю за процесом впровадження нових структурних змін
Фінансові спеціалісти можуть бути перевантажені великою кількістю проектів, що може вплинути на якість їхньої роботи	Оптимальний розподіл навантаження між експертами, достатня кількість фінансових спеціалістів у команді.
Залучення фінансових спеціалістів до оцінки може уповільнити загальний процес розгляду заявок.	Автоматизація процесів, чіткі дедлайни для фінансових спеціалістів, спрощення внутрішніх процедур.
Залучення фінансових спеціалістів до складу експертних рад Фонду та оцінювання проектів потребуватиме технічного доопрацювання системи управління проектами, фінансування на яке відсутнє	Пошук додаткових джерел фінансування
Диспропорція в розрахунку розміру сум виплат експертам експертних рад Фонду	Перегляд Методики визначення розміру сум виплат експертам експертних рад Українського культурного фонду, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 949
Постійне погодження змін до кошторисів, навіть незначних, може призвести до надмірного бюрократичного навантаження як для грантоотримувачів, так і для Фонду. Це може затягувати процеси, знижуючи оперативність і гнучкість у реалізації проектів	Організувати тренінги для грантоотримувачів і співробітників Фонду щодо ефективного управління кошторисами, щоб мінімізувати необхідність частих змін Можна визначити певні порогові значення для змін у кошторисах, коли погодження буде обов'язковим.
Аудит може проводитися неякісно або аудитор може не помітити порушень або зловживань у розподілі бюджетних коштів	Залучення незалежних, кваліфікованих аудиторів, щоб забезпечити об'єктивність і прозорість процесу

Не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, не стосується інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації варіанту.

2.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
Внесення змін до Порядку здійснення контролю за виконанням суб'єктами, які отримують фінансування, зобов'язань перед Українським культурним фондом, затвердженого рішенням Наглядової ради Фонду від 21.09.2023 № 21, щодо погодження Фондом усіх змін до кошторису незалежно від обсягів	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного рішення Наглядовою радою Фонду
Внесення змін до Методики визначення розміру сум виплат експертам експертних рад Українського культурного фонду, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 949	МКСК	2025 рік	розроблення та прийняття Урядом відповідного нормативно-правового акту
Внесення змін до Положення про експертні ради Українського культурного фонду, затвердженого рішенням Наглядової ради Фонду від 27.10.2023 № 26	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного рішення Наглядовою радою Фонду
Внесення змін до Положення про Комісію з добору та організації роботи експертів експертних рад Українського культурного фонду, затвердженого наказом Фонду від 25.11.2024 № 100	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного наказу Фонду
Внесення змін до Методики експертного оцінювання, затвердженої наказом Фонду від 04.12.2024 № 102	УКФ	2025 рік	прийняття відповідного наказу Фонду
Технічне доопрацювання функціоналу системи управління проектами	УКФ	2025 рік	функціонал системи управління проектами доопрацьовано

Проведення аналізу існуючої структури та визначення ключових функцій організації	МКСК УКФ	2025 рік	затверджений аналітичний звіт, що включає оцінку ефективності існуючої структури, визначення ключових функцій фонду та рекомендації щодо оптимізації
Для збільшення штатної чисельності Фонду розподілити штатну чисельність в межах закладів, що належать до сфери управління МКСК (як головного розпорядника бюджетних коштів), не допускаючи збільшення загальної чисельності	МКСК	2026	затвердження МКСК нового штатного розпису Фонду
Оновлення структури Фонду	УКФ МКСК	2026	затвердження МКСК нової структури Фонду
Приведення штатного розпису Фонду у відповідність до оновленої структури, з урахуванням реальних потреб кадрового підсилення окремих напрямів діяльності	МКСК	2026 рік	затвердження штатного розпису зі збільшенням штатних одиниць до 118 осіб
Проведення аудиту діяльності Фонду відповідно до статті 15 Закону України «Про Український культурний фонд»	УКФ, МКСК	2025 рік	Подання аудиторського звіту до МКСК та Мінфіну

IV. Порівняння варіантів

Критерії порівняння	Варіант 1	Варіант 2
Вплив витрати на та	може потребувати залучення додаткових видатків на	потребуватиме залучення додаткових видатків МКСК

надходження бюджету	відповідний рік за КПКВК 3801140	на відповідний рік за КПКВК 3801140
Сильні сторони	<p>Повноцінне виконання поставлених перед Фондом завдань, а також здійснення раціонального розподілу коштів за грантовими заявками та забезпечення дієвого контролю за використанням державних коштів</p> <p>Запровадження подальшого моніторингу проектів та контролю до повного циклу завершення проектів</p>	<p>Посилення фінансового контролю в експертній оцінці проектів</p> <p>Посилення інституційної спроможності Фонду</p> <p>Посилання контролю за реалізацією проектів у разі погодження всіх змін до кошторисів</p>
Слабкі сторони	Збільшення навантаження на Фонд для здійснення подальшого моніторингу проектів та контролю за їх реалізацією	<p>Збільшення витрат на утримання персоналу та експертів Фонду</p> <p>Залучення додаткового фінансування для доопрацювання системи управління проектами</p> <p>Забюрократизованість та уповільнення процесів прийняття рішень при погодженні будь-яких змін до кошторису проектів</p>
Ризики	Зміни до Закону України «Про Український культурний фонд» мають бути погоджені зацікавленими органами та прийняті Верховною Радою України	Фінансові експерти можуть бути перевантажені великою кількістю проектів, що може вплинути на якість їхньої роботи.
Інші		

Пропозиції робочої групи щодо оптимального варіанта для досягнення цілі огляду

Опрацювавши вищевикладені матеріали, робоча група прийшла до висновку, що оптимальним варіантом досягнення цілі огляду витрат у сфері культури в частині реалізації Фондом проектів у сферах культури та мистецтв, є перший варіант досягнення цілей огляду витрат з поетапним впровадженням визначених ним заходів.

Реалізація варіанту матиме позитивний вплив на сприяння національно-культурному розвитку України шляхом удосконалення нормативно-правової бази, яка регламентує роботу органів управління Фонду та механізмів розподілу бюджетних коштів.

Успішна реалізація таких ініціатив дозволить підвищити прозорість, ефективність, а також підвищити рівень довіри з боку громадськості, грантоотримувачів та інших зацікавлених сторін.

V. Окремі позиції членів робочої групи

Голова робочої групи

Галина ГРИГОРЕНКО, перший заступник Міністра культури та стратегічних комунікацій України

(підпис)

Члени робочої групи

Євген ЛАВРО, директор Департаменту мистецтв та креативний індустрій, заступник голови робочої групи

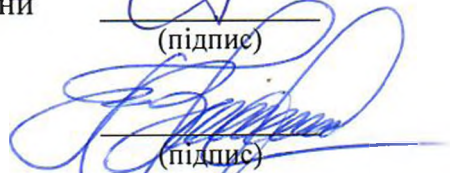
(підпис)

Ірина КРИСІНА, заступник директора Департаменту – начальник відділу культури Департаменту видатків бюджету гуманітарної сфери Міністерства фінансів України

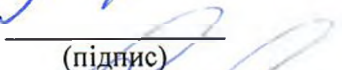
(підпис)

Лариса ПЕТАСЮК, експерт – аналітик Громадської організації «Експертний центр економічної безпеки»

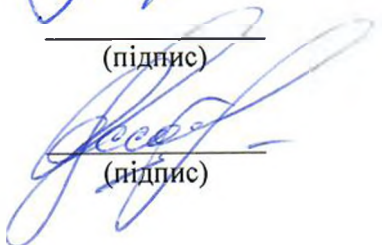
(підпис)

Ярослав ПЕТРАКОВ, аналітик громадської організації «Лабораторія законодавчих ініціатив»

(підпис)

Ольга РОССОШАНСЬКА, в. о. голови Державного агентства з питань мистецтв та мистецької освіти України

(підпис)

Наталія С'ЄДИНА, заступник директора департаменту –
начальник відділу бюджетної політики органів влади та
стратегічних комунікацій Департаменту фінансової
політики Міністерства культури та стратегічних
комунікацій України

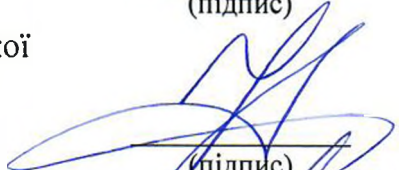
(підпис)

Юлія УРСОЛОВА, аналітик з фінансових питань

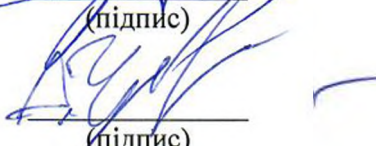
(підпис)

Руслан ФУФАЛЬКО, начальник Управління європейської
та євроатлантичної інтеграції Міністерства культури та
стратегічних комунікацій України

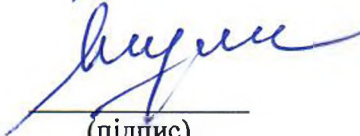
(підпис)

Олександр ЧУБУКОВ, проектний менеджер проектного
офісу реформ Міністерства фінансів України

(підпис)

Микола ШУЛЯК, перший заступник директора
Департаменту культури Виконавчого органу Київської
міської ради (Київської міської державної адміністрації)

(підпис)

Альона ШУРИГА, головний спеціаліст відділу креативних
індустрій Департаменту мистецтв та креативних індустрій,
секретар робочої групи

(підпис)

11 квітня 2025 р.